

JAPONSKO

ANEB CESTA TAM A ZASE ZPÁTKY

MAREK ČTRNÁCT

KAREL MELKA, TOMÁŠ JIRKA, HANA ČTRNÁCTOVÁ

1

CESTA KOLEM JAPONSKA ZA TŘI TÝDNY

Mekkou každého otaku je dozajista návštěva naší země zaslíbené – tedy Japonska. I my jsme se tam tedy rozhodli pro jednu vypravit. Naše skupina – Marek, Tomáš, Karel a Markova matka – se tedy vypravili na poznávací cestu. Jak to s nimi dopadlo a kam je jejich cesta zavede, to vám ukáže tato série příspěvků.

A wide-angle photograph of a large indoor conservatory. In the center, there is a pond with a small waterfall and several large, light-colored rocks. The pond is surrounded by lush tropical vegetation, including palm trees and ferns. In the background, there are tall, slender, cylindrical light pillars that reach up to the ceiling. The ceiling itself is a complex, grid-like structure with recessed lighting. In the foreground, a glass and metal railing is visible, suggesting the photo was taken from an elevated walkway. The overall atmosphere is bright and modern.

2

PRVNÍ DVA DNY:
POD DUBAJ, ZA DUBAJ

POD DUBAJ, ZA DUBAJ

Prvním problémem při cestě do Japonska je samozřejmě to, jak se tam dostat. Autostop a psí spřežení jsme brzy zavrhnuli, a tak se jedinou schůdnou možností stalo letadlo, a to konkrétně letadlo společnosti Emirates s mezipřistáním v jejich hlavním centru v Dubaji. Je to, pravda, trochu zajižďka, ale zdaleka ne taková, jak by se zprvu zdálo.

Z Prahy jsme vyrazili v úterý odpoledne. Sraz na letišti proběhl v pohodě a brzy jsme si už lebedili v obřím Boeingu. Samozřejmě, moc se toho říct nedá: šest hodin nehybného sezení na sedadlech. Pouze je třeba vyzdvihnout nezvykle vysokou kvalitu jídla i zábavy, která překvapila i Markovu matku, zkušenou to cestovatelku.

V Dubaji pak několik hodin čekání, přestup a let směrem k japonskému městu Narita, kde je jedno z tokijských mezinárodních letišť. Druhé, Haneda, navštívíme při cestě zpátky. Cesta tentokrát trvala celých devět hodin a snažili jsme se během ní spát, s většími či menšími úspěchy.

Ale vytrvali jsme, přetrpěli nedostatek spánku i časový posuv, který k našemu překvapení činil pouhých sedm hodin, a v 17:25

japonského času jsme dorazili na letiště. A asi o hodinu později jsme už prošli imigrační kontrolou a ocitli se na japonské půdě, připraveni na tři týdny dobrodružství.

Ubytování jsme si vesměs zamluvili už doma. První dvě noci jsme naplánovali v hotelu Narita U-City, kam jsme se z letiště dopravili hotelovým autobusem. Už tady začalo být jasné, kde jsme se to ocitli – autobus byl klimatizovaný a cesta velmi kvalitní.

Pokoje v hotelu byly, pravda, menší; to však bohatě vyvážila jejich cena. Obecně zjišťujeme, že ubytování v Japonsku je docela levné, pokud si dáte trochu práce s jeho hledáním.

3

DEN TŘETÍ: MINULOST A SOUČASNOST

MINULOST A SOUČASNOST

Jak prohlásila Markova matka, Japonsko je zemí, kde člověk najde všechno – jak historické památky, tak nejmodernější technické vymoženosti. Hned třetího dne naší cesty se to jasně ukázalo, a to hned v našem prvním cíli, městečku Narita.

Říkám „městečku“, protože jeho necelých sto padesát tisíc obyvatel je v porovnání s velkými metropolemi opravdu málo. Nicméně je to stále slušně velké místo, jak mohou naše nohy dosvědčit. Dopoledne jsme se vydali navštívit zdejší největší (a možná jedinou) památku: buddhistický chrám Narita-san Shinshou-ji. Byl postaven v roce 940, ale z této doby už se toho moc nedochovalo – všechny ty nádherné barvité budovy

pocházejí až z doby mnohem pozdější. Ani socha božstva už prý není původní...

I když jsme zpočátku trochu bloudili a omylem jsme našli chrám, kde, jak jsme vyrozuměli, se udělují požehnání autům, aby bezpečně jezdila (existuje snad lepší ukázka spojení tradice a moderního světa?), nakonec jsme chrámový komplex našli a dlouho, dlouho procházeli jeho rozsáhlý pozemek se zahradami, pagodami a dalšími budovami. Uvedu jen tak namátkou několik postřehů:

Cikády – Cikády v Japonsku téměř neuvidíte, nebudete-li se velmi pozorně dívat po stromech. Slyšet je zato můžete všude, přinejmenším teď, ke konci léta. Jako by celé město byl jen koncertní sál pro jejich potěchu. Jejich vrzání je tu stálou kulisou, které neuniknete nikde.

Bambus – Přiznám se, poněkud to vyvádí z míry, když se díváte na les a náhle vám dojde, že ty stromy, které vidíte, nejsou stromy. Při cestě k chrámu jsme totiž narazili na bambusový hájek. Bambus je samozřejmě tráva, ale tenhle trávník bych sekal opravdu nerad.

Volnost přírody – Japonci, jak se zdá, mají zvláštní přístup ke svým zahradám. Na jednu stranu, některé keře a stromy v chrámovém komplexu byly velmi pečlivě zastříženy do žádaného tvaru, na stranu druhou, jiné stromy na pozemku byly ponechány zcela samy sobě. Viděli jsme tak například strom, který se zřejmě kdysi pokusil spadnout, ale zachránil ho druhý strom rostoucí na druhé straně pěší cestičky. Strom stále žije, třebaže je šikmější než věž v Pise, a nikdo si, jak se zdá, nedělá starosti

s tím, že by mohl jednoho krásného dne spadnout úplně a někoho přizabít.

Kapři a želvy – Naše znalosti japonštiny bohužel nestačí k tomu, abychom zjistili, proč se v tomto chrámu želvy těší tak vysoké vážnosti. Posud'te sami – v okrasných jezírkách se kromě obligátních japonských kaprů koi nacházela také obrovská spousta japonských želv. Kamenné ostrůvky, také vytvarované do podoby želv, zaplavily v takovém počtu, že to skutečně

vypadalo, jako by měly krunýř. Bohužel jsme jim neměli co nabídnout...

No, a odpoledne jsme okusili modernější stránku Narity – nákupní centra, která se nacházejí ve stejné ulici jako hotel, pouze asi dva kilometry od něj.

V nakupování v Japonsku jsme zatím jen nováčky a neradi bychom se zatížili suvenýry hned na začátku cesty – na to bude dost času potom – ale zjistíme, že některé věci jsou v Japonsku v porovnání s Českou republikou neúměrně drahé (především ovoce), zatímco jiné, například ryby, jsou velmi levné a spousta dalších věcí v našich podmínkách není k sehnání vůbec. Příjemně nás překvapily ceny krabiček suši nebo bentou, které nejen že jsou poměrně nízké, ale navíc se mezi krabičkami dá vyhrabat nějaká, která má cenu ještě o dvacet až padesát procent sníženou. Takové krabičky jsou u konce

trvanlivosti a musejí se rychle sníst, je to ale skutečně výborný způsob, jak se levně najíst.

Prošli jsme toho samozřejmě víc než jen potraviny (i když tam jsme se zastavili nejdřív, protože málo platné, pitný režim je pitný režim a naše spotřeba tekutin je ve zdejším vedru mnohem vyšší, než jsme mysleli). Navštívili jsme i obligátní patra s elektronikou a mangou (dokonce to tuším měli v jednom). Pravý ráj otaku byl ale ještě o kousek dál, v knihkupectví Book-Ace, kde jsme strávili velmi příjemné chvíle a poprvé jsme naše oblíbené hrdiny mohli pozorovat v jejich přirozeném prostředí. Nekoupili jsme ovšem téměř nic, přece jen budou později i lepší příležitosti.

V tuhle roční dobu se v Japonsku stmívá už chvíli po šesté hodině. Dorazili jsme do hotelu. Tento den, třetí den naší cesty, který jsme měli v plánu věnovat aklimatizaci, dopadl výborně. Zítra pak

naš program začíná doopravdy: začíná nám platit čtrnáctidenní
vlaková jízdenka, a tak vyrážíme do města, které se stane naším
domovem téměř na týden: do Kjóta.

I z prachu, když se
nahromadí, se stane
hora.

- japonské přísloví -

4

**DEN ČTVRTÝ:
VŠICHNI KLUCI MILUJÍ VLÁČKY**

VŠICHNI KLUCI MILUJÍ VLÁČKY

Čtvrtého dne naší cesty jsme konečně dali sbohem hotelu v Naritě a vydali se do Kjóta. A jak jinak se vydat do Kjóta, než vlakem.

O japonských vlacích jste už jistě slyšeli. Jsou pověstné svou rychlostí, přesností a čistotou a musím říci, že nás v tomto ohledu nijak nezklamaly. Už z České republiky jsme měli zakoupené JR pasy, které nám umožňují čtrnáct dní využívat japonské železnice, a to včetně většiny shinkansenů.

První vlak jel z Narity do Tokia. Pokusně jsme ukázali zaměstnanci nádraží JR pasy a ten nás nasměroval do vlaku, který odjížděl za dvě minuty. A skutečně odjel přesně na čas. Věřím tomu, že i ve všech ostatních zastávkách byl přesně, i když jeho jízdní řád jsme k dispozici neměli. Cesta do Tokia zabrala něco málo přes hodinu. Tam jsme pak přestoupili na shinkansen.

Shinkanseny jsou vrchol železniční techniky - dosahují vysoké rychlosti zčásti i proto, že jezdí po speciálních tratích, kde nemusí nikdy a kvůli ničemu brzdit. Nemají železniční přejezdy, nejezdí do kopce ani z kopce a téměř ani nezatáčí. Řítí se prostě stále vpřed a zastaví se jen ve stanici k tomu určené. A i tam se zdrží pouze několik málo minut.

Cestu z Tokia do Kjóta, která měří téměř 500 km, urazil náš shinkansen na trase Toukaidou (nejstarší trasa původně spojující Tokio a Ósaku) za méně než tři hodiny. Kam se na tohle hrabou České dráhy!

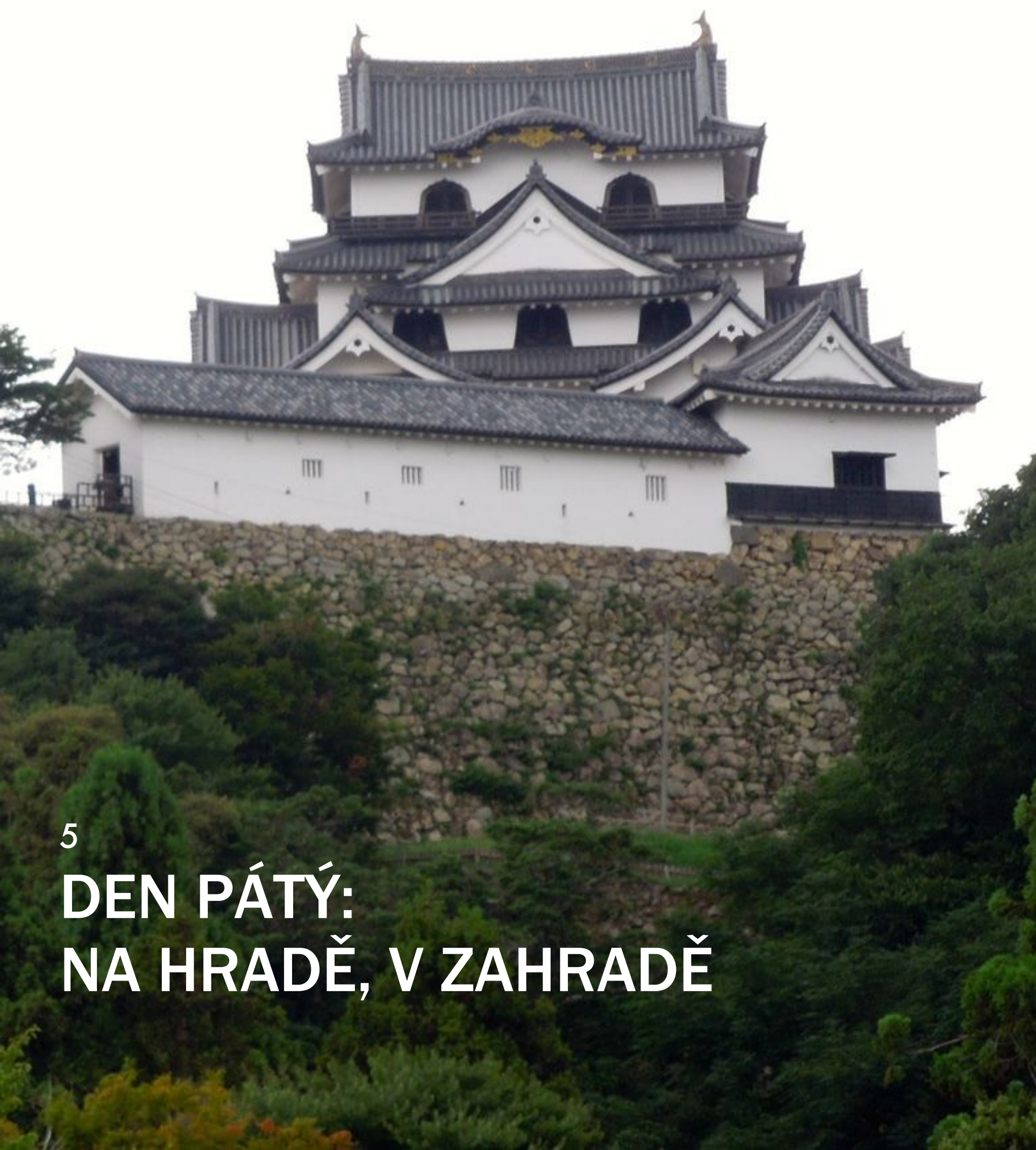
Jenže příjezdem do Kjóta naše železniční dobrodružství ještě nekončila. V Kjótu jsme si zamluvili ubytování v Kamikatsuri Guest House, malém penzionu, který se bohužel nachází až téměř na okraji města. Cesta tam zahrnovala kjótské metro a dvě trasy městských vlaků. Naštěstí nám v penzionu poradili, že se na nádraží můžeme dostat autobusem, který odsud jede přímo.

Penzión sám je trochu jiného stylu než náš předchozí hotel. Máme tu dva pokoje v pátém patře se společnou koupelnou, záchodem a kuchyní. Původně jsme plánovali strávit zbytek dne prohlídkou Kjóta, ale už bylo dost pozdě - kolem šesté hodiny se už stmívá.

Proto jsme se jenom vydali na procházku po ulici, kde Kamikatsuri Guest House stojí. A co jsme neobjevili: jeden z obchodů byl jakýsi bazar, který pořádal výprodej. A to výprodej mimořádný, protože řada artiklů měla slevu až 90 procent. K tomu si vezměte, že se tam dalo najít naprosto cokoli, a často i věci, které byste u nás hledali marně.

A tak jsme se mohli setkat s mangovými tankoubony za osm jenů nebo s anime figurkami za sto.

Naše předsevzetí o nenakupování suvenýrů předčasně tak vzalo za své. Ted' ještě jak to všechno dopravit domů...

5

**DEN PÁTÝ:
NA HRADĚ, V ZAHRADĚ**

NA HRADĚ, V ZAHRADĚ

Japonsko má, stejně jako Česká republika, svůj díl středověkých hradů. Dochovalo se jich ovšem jen málo; většina jich skončila jako zdroje stavebního materiálu pro další stavební projekty. Od té doby bylo několik hradů zrekonstruováno, ale to už tak nějak není ono. Byli jsme rozhodnutí navštívit nějaký původní, originální, pravý japonský hrad.

Nejslavnějším japonským hradem je samozřejmě hrad Himeji, a ten jsme také původně plánovali navštívit. Jenže zasáhl osud - hrad Himeji je v rekonstrukci a celý ho pokrývá lešení. Tam bychom z návštěvy nic neměli.

Rozhodli jsme se tedy pro jiný hrad - hrad Hikone, městečka ležícího poblíž Kjóta.

K cestě jsme samozřejmě opět využili vlak; tentokrát lokální spoj, který necelých osmdesát kilometrů trati překonal za hodinu a kousek. A tak jsme se ocitli ve městě, které je, jak se zdá, zcela mimo běžné turistické trasy.

Ono to dává smysl - které hrady navštíví cizinec v České republice? Pražský hrad, možná Karlštejn. Kolik jich ale zavítá na Trosky nebo na Žebrák, pokud se vysloveně nejedná o nadšence přes hrady? Zkrátka a dobře, za celou dobu strávenou ve městečku Hikone jsme tam nenarazili na jediného dalšího Evropana či Američana. Dost možná jsme tam toho dne byli jedinými cizinci.

Což je na jednu stranu škoda, protože hrad Hikone je opravdu úžasné místo, které by si nikdo neměl nechat ujít. Ale trpí bohužel ve stínu svého většího a úspěšnějšího bratříčka Himeji.

Sám hrad se, jak už bývá u hradů zvykem, nachází na kopci, kam jsme se škrábali poměrně ztěžka. Pozdě jsme pochopili, proč jsou dole u vchodu zdarma k zapůjčení bambusové hole.

Ale nakonec jsme se přes několik bran dostali až do vlastní budovy hradu. Ta má rozměry na hrad poněkud skromné - je to spíš takový větší domek. V tom jsme však po turistické trase prolezli, co se dalo. Zvláště schodiště dávala zabrat, byla totiž

tak strmá, že šlo mnohdy spíše o žebříky. Navíc jsme celou dobu táhli v ruce boty - zatímco v Čechách vám na hradě dají návleky, v Japonsku vám dají pouze igelitový pytlík, do kterého si boty dáte.

Musím říct, že při pohledu na to krásné opevnění a dokonalou strategickou polohu jednotlivých věží člověk až zalituje toho, že tento hrad nebyl za celou svou historii ani jedinkrát napaden. K hradu patří i zahrada s jezírkem. V typickém stylu japonských zahrad se jedná o místo, kam člověk chodí rozjímat, nikoli pracovat (to za něj

udělá služebnictvo). Místo jako stvořené k tomu, abyste si sedli na lavičku a skládali básně o pomíjivosti života cikády, to vám povím. Ale kromě tohoto hradu nebylo ve městě, které má pouze něco málo přes 100 000 obyvatel, celkem nic k vidění - s výjimkou místního maskota Hiko-nyan, bílé kočky v rohaté samurajské helmě, kterou jste mohli vidět všude. Poobědvali jsme u McDonalda, neboť i v cizině je občas dobré připomenout si chuť... jiné ciziny, a potom jsme prohlédli obchodní dům u nádraží.

Tam jsme pak ve čtvrtém patře narazili na „stojenový obchod“, kde se všechno zboží bez rozdílu prodává za jednotnou cenu 100 jenů (+ 5 jenů daň). Skutečně zajímavé místo, pokud vám chybí prakticky cokoli z předmětů denní spotřeby - lze tam najít kosmetiku, ponožky, kuchyňské náčiní, atd.

Cesta vlakem zpět do Kjóta proběhla bez větších problémů. V Kjótu už ale nebyl čas na nějaké prohlížení města, a tak jsme alespoň vyjeli výtahem na vrchol Kjótské věže, abychom viděli, kde všude jsme ještě nebyli, a kam bychom se případně rádi podívali.

A po cestě autobusem zpět ke Kamikatsura Guest House se už připravujeme na zítřejší den.

Skutečné mistrovství
vypadá jednoduše.

- japonské přísloví -

6

DEN ŠESTÝ:
TO JSEM Z TOHO JELEN

TO JSEM Z TOHO JELEN

„To jsem z toho jelen,“ zvoláte, když vás něco opravdu vyvede z míry. A dnešní den takových věcí bylo až až. Vydali jsme se totiž z Kjóta do blízkého města Nara, které kdysi sloužilo jako hlavní město celého Japonska (stejně jako později Kjóta a dnes Tokio). A tomu, co jsme tam viděli, jsme se opravdu nestačili divit.

Začněme tedy s jeleny. Když kdysi v Naře zasvěcovali chrám, přijelo tam prý božstvo osobně na bílém jelenovi sika. Je to taková zmenšená verze jelenů, kteří žijí u nás, a v Japonsku jsou velmi běžní. Jenže tady v Naře jsou pokládáni za posly bohů, a tak se tam uchýlili. Výsledek? V celém poměrně rozsáhlém Narském parku jich dnes žije asi 1200. A protože jsou posvátní

a nikdo jim tam neubližuje, tak se s návštěvníky docela kamarádí. Však i maskotem města Nara je panáček s jelením parožím a v obchodech se suvenýry najdete nesčetně jelenů a věcí s jelením motivem.

A najdete tam samozřejmě také speciální „jelení kreky“, které tato zvířata vášnivě milují (člověk si až říká, jak to, že neútočí na prodavače).

Pokusně jsme si je koupili. Průvodce městem říkal, že jeleni jsou tak dobře vychovaní, že se vám ukloní, když vás o takový krekr prosí.

Neuvedli už ovšem, že úklona hlavy působí

úplně jinak u člověka a úplně jinak u jelena, který má sice jen něco přes metr výšky, ale zato nese na hlavě dobrých třicet centimetrů paroží. Pak se z úklony stává poměrně bolestivé šťouchání.

Poté, co se Markovi podařilo zmizet třem jelenům, kteří bažili po jeho krekrech, jsme se už raději omezili na bezpečnější laně.

I tam jsme ovšem poněkud narazili, když jsme vytáhli mrkev, kterou jsme si vzali jako svačinu. Jedna z laní Marka sledovala asi dvě stě metrů a nutila ho, aby se s ní o tuto obzvláštní pochoutku dělil.

Druhá věc, která člověku vyrazí dech, je muzeum národních pokladů. Pod tímto neskromným názvem se nachází místo skutečně neuvěřitelné, neboť jsou tam shromážděny významné buddhistické památky. Sochy ze dřeva, bronzu nebo dokonce látky napuštěné lakem vyrážejí dech nejen svým vzhledem, ale především svým stářím: některé jsou staré přes dvanáct set let! A zatímco sochy bohů či démonů bývají stylizované, sochy, které mají zobrazovat skutečné lidi, jsou skutečně individuální.

Třetí věc, která člověku vyrazí dech, je Velký Buddha neboli Daibutsu. Je to monumentální bronzová socha - má výšku asi patnáct metrů, a to prosím vsedě! Snad ještě více ohromující je ale Daibutsuden, budova, ve které Buddha sedí. Dlouho to byla největší dřevěná stavba světa, a přitom je ještě podstatně menší než původní budova z osmého století. K tomu bych jen dodal, že odlití pětisetunového kolosu tenkrát vyčerpalo japonskou zásobu bronzu a málem zničilo ekonomiku celé země, ale což - chybami se člověk učí.

V Daibutsudenu je také sloup s dírou; tradice praví, že prolezete-li dírou, dosáhnete nirvány, ale Markova matka nám tuto atrakci zakázala pod chabou záminkou, že by se tam nikdo z nás nevešel.

Po tomto chrámu jsme si zašli na oběd. Vůbec poprvé jsme tu navštívili tradiční japonskou restauraci. Restaurace v Japonsku mají jednu zvláštnost - najdete před nimi obvykle vitrínu, kde jsou umístěné repliky jídel, která restaurace podává. Máte tak mnohem lepší představu, co si vlastně objednáváte, i když i přesto může dojít k překvapením. V restauraci mi konečně došlo, proč mají Japonci v takové oblibě horká jídla navzdory tomu, že počasí, které jsme tu zatím viděli, by se dalo rozdělit na „horko“, „horko a vlhko“ a „liják“. Po snědení téměř vroucí misky nudlí udon jsem se tak zpotil, že mě to paradoxně docela dobře ochladilo.

Navštívili jsme ještě šintoistickou svatyni Kasuga, jenže to už se začalo připozdívat, a tak jsme si ji prohlédli jen zvenčí. Zaujala nás tam obrovská borovice, patrně nějaký posvátný strom - bohužel se nám nepodařilo zjistit o ní něco bližšího. Rádi bychom si mysleli, že tam stojí už od osmého století, kdy byla svatyně poprvé

postavena (až do devatenáctého století ji totiž vždy po dvaceti letech bourali a stavěli znovu). Chtěli jsme ještě navštívit festival, který právě probíhal na místě bývalého císařského paláce, ale čas a únava nám to už neumožnily. Snad tedy příště. Měli jsme právě ještě tak dost energie na to, abychom se doplahočili do Kamikatsura Guest House v Kjótu. Zítra si od prolézání památek trochu odpočineme (i když i na ně dojde): zamíříme totiž do moderní japonské metropole Ósaky.

7

DEN SEDMÝ:
SAMÁ VODA

SAMÁ VODA

Dnešní den se nesl ve znamení vody. Vydali jsme se totiž do pobřežního města na jižním pobřeží Honšú - do Ósaky. Samotná cesta proběhla hladce - autobusem na hlavní kjótské nádraží, a potom vlakem dál - už to máme nacvičené ze dvou předchozích dnů. Co se ovšem příliš nevyvedlo, to bylo počasí. Kromě moře a řek bylo totiž v Ósace také velké množství deště. Padal nepravidelně - vždycky, když už jste mysleli, že bude hezky, tak najednou plesk! a znovu začalo krápat. Ještě že jsme vybavení deštníky... Vyvstala ovšem otázka, co vlastně v Ósace navštívit. Toto město má dva a půl miliónu obyvatel, takže je větší než Praha - památkově je však na tom dost špatně.

Ósacký hrad už dávno zbourali a na jeho místě dnes stojí replika z dvacátého století, což má k těm "pravým" památkám přece jen daleko. Naše cesta tedy vedla k atrakci, která také souvisí s vodou: k ósackému akváriu Kaiyukan.

Nechtěli jsme zbytečně utrácet za městskou hromadnou dopravu - v Ósace totiž jezdí okružní vlaková linka, kterou vlastní společnost JR, a tak jsme se rozhodli, že se budeme držet spojů této společnosti, kde můžeme díky našim JR Rail pasům jezdit zdarma.

Cesta k akváriu ovšem neproběhla bez komplikací. Díky poněkud zavádějící mapě města jsme ho totiž hledali asi o kilometr vedle, což by tolik nevadilo nebýt toho, že nám cestu křížila řeka.

Městská hromadná doprava tentokrát naštěstí zachránila situaci - ukázalo se, že k ostrůvku, kde se akvárium nalézá, jezdí přes řeku zdarma přívoz, a tak jsme v Japonsku vyzkoušeli nový dopravní prostředek a zdárně jsme dospěli k cíli.

V akváriu jsme pak strávili tři příjemné hodiny. Celý Kaiyukan je v podstatě jediná dlouhá trasa, na které se žádná expozice nedá minout. A tak jsme se procházeli kolem akvárií se simulovanými prostředími z celého světa (především však z pacifického Ohnivého kruhu, kde sopečná činnost přispívá ke zvyšování

biodiverzity). Velká část trasy také vedla kolem chlouby akvária - Pacifické nádrže, která obsahuje 5400 tun vody a je tak druhým největším akváriem na světě. Tam si lebedí nejrůznější druhy žraloků, rejnoků i ryb, včetně lahůdky pro milovníky vodní havěti: žraloků velrybích. Ti mohou dorůstat délky až 12 metrů, ale ti, které jsme viděli, byli podstatně menší - plně vzrostlý exemplář by měl asi i v takové nádrži problémy s místem. Z dalších exponátů mohu uvést mořské vydry, mělkou nádrž, kde si návštěvníci mohli pohladit

žraloky a rejnoky (pokud by vás to zajímalo, žraloci mají drsnou kůži, zatímco rejnoci jsou přímo sametově hladcí), obří, asi 50 cm velkou medúzu, a nádrž s velekraby japonskými, kteří mohou dosahovat rozpětí nohou téměř čtyři metry. Po návštěvě akvária jsme ale už na nic moc neměli energii. Trochu jsme se najedli v blízkém centru, Karel s Tomášem se vydali na obří ruské kolo, a pak jsme se přeplavili zpátky k vlaku. Objeli jsme Ósaku ve vlakové smyčce a zkusili se podívat z několika vysokých budov na

panoráma města, s většími či menšími úspěchy.
Zítřka nikam nejedeme - budeme si prohlížet Kjóto.

Strom který padá,
nadělá více hluku než
celý les, jenž roste.

- japonské přísloví -

8

DEN OSMÝ: ZAPLAVENÁ HISTORIE

ZAPLAVENÁ HISTORIE

Tak jsme zpátky z výletu do Kjóta jako takového. A jsme skutečně zplavení - ani ne tak potem, i když i ten v tom zčásti je, jako spíše deštěm.

Počasí bylo dnes jako na houpačce. V jednu chvíli sluníčko, v další tropický liják. Potoky vody tekly všude kolem nás a pranic se nestaraly o slavné japonské památky, jejichž prohlídce jsme zasvětili dnešní den.

A byl to den náročný. Kjóto obsahuje takové množství památek, že to vypadá, jako by je tady vyráběli hromadně. Jejich prohlídkou by se dal strávit měsíc; my jsme ale bohužel měli jenom jeden den, už proto, že každý den, kdy nejedeme vlakem,

nám ukrájuje drahocenný čas z našich Rail pasů.

Co jsme tedy viděli:

Kinkakujin (Zlatý pavilón): Asi nejatraktivnější (a nejoblíbenější) z památek díky svému unikátnímu vzhledu: je to malá třípatrová budova, jejíž horní dvě patra jsou pokrytá zlatou fólií. Kromě toho se nachází v krásné zahradě s jezírkem (což, jak jsme ovšem zjistili, je mezi zdejšími zahradami docela běžné).

Trochu nás pravda zklamalo, když jsme zjistili, že tato nádherná stavba je vlastně replika. Originál shořel v roce 1950, kdy ho zapálil jeden z noviců. Zlata je tam ale podle všeho podstatně víc, než kdysi.

Hrad Nijou: Rozsáhlý komplex, odkud kdysi vládli šóguni, když právě přebývali v Kjótu. V různých místnostech tam jsou naaranžované figuríny, které ukazují různé scény ze života těchto vládců, například audience nebo pití čaje. Kromě toho jsou stěny pokryty velmi krásnými malbami.

Císařský palác: Tam jsme se vlastně nedostali. Císařský palác v Kjótu je instituce vznešená a opovrhuje takovými věcmi jako je plebejské vpouštění turistů za mrzký obnos. Kdepak: musíte vyplnit oficiální žádanku, a pak se teprve můžete zařadit mezi turisty, kterým je milostivě dovoleno vstoupit - ovšem až druhého dne. A to máme jiný program, takže jsme se rozhodli, že císařský palác zařadíme až na čtvrtek a prohlédneme si ho před naším definitivním odjezdem z Kjóta.

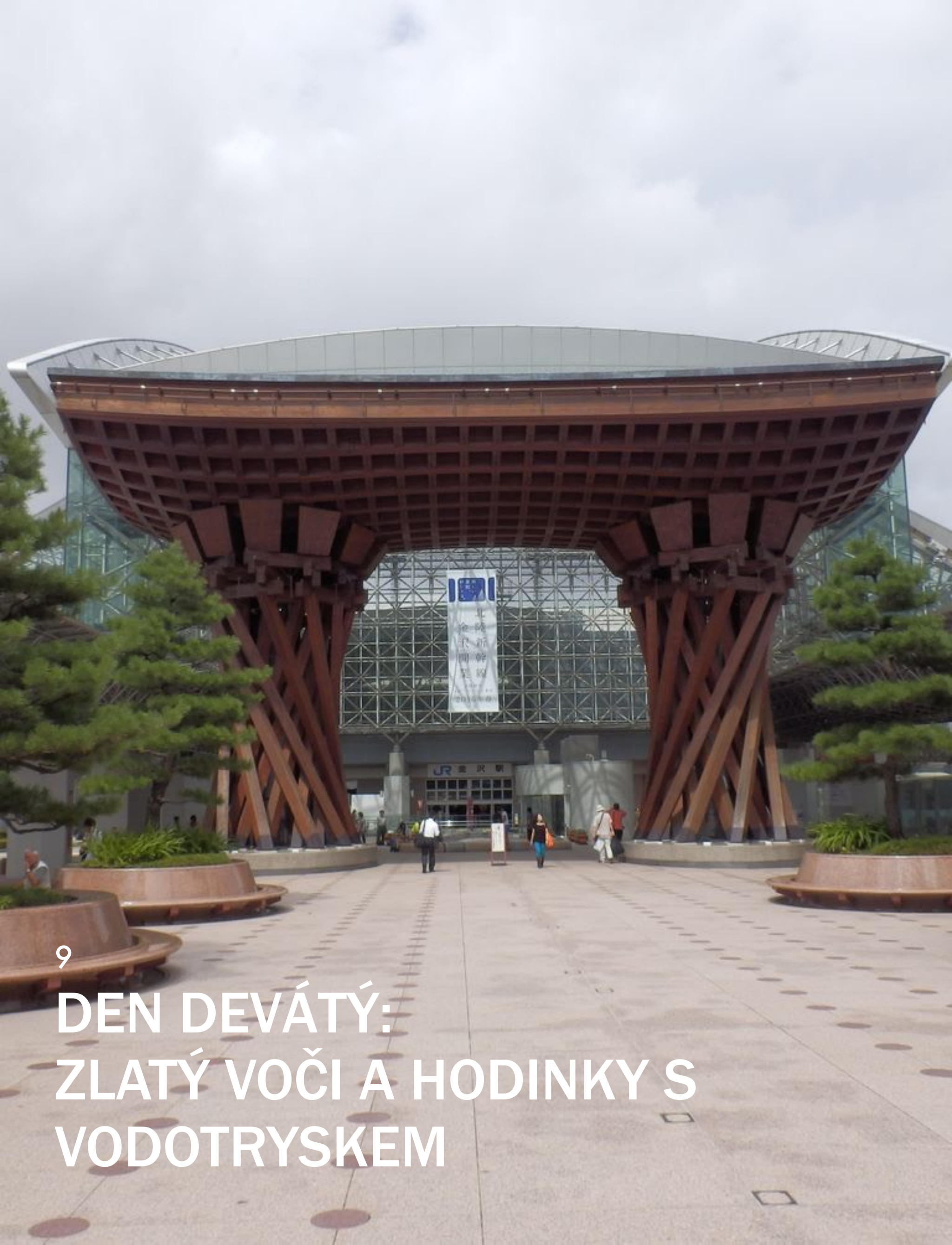
Ginkakujin (Stříbrný pavilón): Stříbrný pavilón se nachází na druhé straně Kjóta než ten Zlatý. Vypadá dost podobně, ale postříbřený kupodivu není. Co nás tam ovšem okouzilo, to byla nádherná zahrada ve stylu zenového buddhismu, která zahrnuje mimo jiné i umělecky uhrabaný písek. V jednom místě tam byl z písku vymodelovaný komolý kužel (možná měl symbolizovat sopku, možná pudink, kdo ví?), kolem kterého se točilo hned několik dělníků a pomocí zednických hladítek opravovali jeho tvar, který zřejmě utrpěl během nedávného lijáku.

No... a to bylo všechno. Víc památek jsme do pěti hodin odpoledne nestihli, a právě v té době obvykle zavírají. Aspoň dnes máme víc času na odpočinek před naším zítřejším výletem. Bude velmi dlouhý - zavede nás totiž až na západní pobřeží ostrova Honšú, do města Kanazawa.

I v pokoji s tisíce
rohožemi potřebuješ k
přespání jen jednu z
nich.

- japonské přísloví -

9
DEN DEVÁTÝ:
ŽLATÝ VOČI A HODINKY S
VODOTRYSKEM

ZLATÝ VOČI A HODINKY S VODOTRYSKEM

Dnes jsme se vydali na náš zatím nejdelší výlet, až do Kanazawy na západním pobřeží Japonska. Je to skoro 200 kilometrů od Kjóta a zatím tam nevede shinkansenová trať, takže jsme museli použít rychlík „Thunderbird“, kterému cesta trvala něco málo přes dvě hodiny.

Kanazawa je město, které nikdy příliš neoplývalo průmyslem. To se mu vyplatilo - za druhé světové války se vyhnulo bombardování a uchovalo si svou malebnou atmosféru dodnes. A ví, jak potěšit turisty: za 500 jenů si můžete koupit celodenní jízdenku na okružní autobus, který objíždí všechny významné památky města.

Hned u nádraží nás zarazila tamější fontána. Obyvatelé Kanazawy totiž skutečně přišli na to, jak udělat hodinky s vodotryskem - nebo lépe řečeno hodiny z vodotrysku. Pomocí spousty malých trysek, které fungují jako pixely, dokázali vytvořit digitální displej, který zobrazuje přesný čas a různé další nápisy. A tak jsme nasedli do autobusu a vyjeli jsme. Plánek, který jsme dostali v turistickém centru, velmi nápomocně zdůraznil ty nejdůležitější stanice červeně, takže jsme věděli, kde vystoupit. Nutno dodat, že první zastávka byla poněkud vágní. Chvíli jsme bloudili v zadních uličkách, než jsme se konečně dostali do podivné ulice tvořené dřevěnými domy. Tam byly nejen suvenýry, ale i domy, kde přebývají gejši - ve dne je možné si je prohlédnout, ale cena byla poměrně vysoká, a tak jsme od toho upustili.

Potom se s námi dal do řeči policista na rohu a doporučil nám navštívit blízký chrám. Pravda, chrám byl opravdu blízko, ale také se nacházel ve značné výšce. Výhled odtamtud ale byl opravdu nádherný, to se musí nechat.

Konečně jsme na této zastávce narazili na obchod, kde prodávali zlaté suvenýry. Kanazawa je totiž známá výrobou zlaté fólie. Pochází odtud všechno zlato ze Zlatého pavilónu v Kjótu (nutno

podotknout, že vrstva zlata je pouze půl mikrometru silná, takže dohromady ho zase tak moc není), a dokonce i první kanji ve jméně města znamená "zlato". Ovšem je zlato a zlato. Použít zlato na pero, to je celkem norma. Použít ho na pozlacení golfového míčku, to už je výstřednost a zapékat zlaté vločky do večky, to už pokládám za vyslovené plýtvání (i když ublížit to samozřejmě nemůže, protože zlato zcela ignoruje veškerou chemii v lidském těle). Druhá zastávka byla u místního hradu. No, hradu... spíše pozemku, kde hrad kdysi stával.

Hrad v devatenáctém století shořel, a i když už se začalo s rekonstrukcí, ta se zatím moc daleko nedostala.

To zahrada na druhé straně hlavní silnice byla zajímavější. Jmenuje se Kenroku-en a jedná se údajně o jednu ze tří nejkrásnějších zahrad Japonska. Bohužel, nám se moc nepředvedla - krátce potom, co jsme tam vstoupili, se spustil déšť'.

A ne ledajaký. Šlo o mimořádně zlomyslný liják, který ve spolupráci s větrem ničil deštníky, a když jsme se poprvé odvážili do něj vyrazit

z naší skrýše u toalet, tak nás donutil ke zbabělému úprku. Jen tak tak jsme se dostali ven ze zahrady...

Třetí zastávkou byla samurajská čtvrť. Díky počasí jsme z ní ale viděli jen něco málo - také už se připozdívalo, tak jsme spěchali dál k zastávce číslo čtyři.

Ta byla do deště nejvhodnější, protože byla pod střechou. Šlo o velký trh s rybami a mořskými plody Oumichou - Kanazawa je přístavní město, ale její historické jádro je od moře daleko, a tak jsme se k vodě nedostali (zato voda se dostala k nám, a to takřikajíc až na kůži).

Na trhu jsme pak nakoupili nějaké ty ryby a mořské pochoutky. V celém tom kalupu a úprku před deštěm nám totiž nezbyl čas na oběd. S nákupem jsme pak jeli na nádraží.

Ani návrat domů se tentokrát neobešel bez komplikací. Vlák, kterým jsme vyrazili, nejel, jak se ukázalo, do Kjóta, ale do města Maibara. O tom už jsme naštěstí určité povědomí měli a věděli jsme, že leží na trati shinkansenu Toukaidou, který projíždí i Kjótem. Jenomže jindy tak dokonale přesné shinkanseny měly tentokrát zpoždění - asi na tři hodiny je totiž zastavil silný déšť ve městě Nagoja. Naštěstí první shinkansen do Kjóta dorazil brzy po našem příchodu na nástupiště, a tak jsme se ve zdraví dostali

do našeho Kamikatsura Guest House, kde dnes máme poslední noc. Objevil se tu i zástupce paní domácí - vrátil nám 20 000 jenů, které jsme složili navíc k ceně za ubytování jako zálohu, a rozloučil se s námi. Vše je tedy vyřešeno a nic nám nebrání v další cestě. Zítra míříme na jih Japonska, na ostrov Kjúšú.

Vstoupíš-li do vesnice,
říd' se jejími zákony.

- japonské přísloví -

10

DEN DESÁTÝ: CESTOVNÍ VŠEHOCHUŤ

CĚSTOVNÍ VŠEHOCHUŤ

Tak jsme konečně opustili Kjóto!

Dnešního dne jsme se po šesti nocích v Kamikatsura Guest House sbalili a vydali na nádraží. Ještě předtím jsme ovšem navštívili císařský palác, abychom si užili prohlídku, na kterou jsme se přihlásili.

A prohlídka byla opravdu výborná! Naše průvodkyně Yoshiko velmi pěkně vyprávěla o různých budovách a o tom, co se v nich odehrávalo. V tomto paláci se odehrála řada důležitých momentů japonské historie, například historická schůzka posledního šóguna s císařem, kdy se šógun vzdal své moci a vrátil císaři

jeho svrchovanost (bylo to poté, co západní velmoci Japonsko donutily, aby se otevřelo světu, a šógun už v tomto novém světě vládnout nedokázal). Je to poučný příběh pro nás pro všechny - okolní svět nelze ignorovat věčně.

Ale prohlídka brzy skončila a my jsme se vydali dál. Cestovali jsme až do daleké Fukuoky na ostrově Kjúšú, kam nás zavezly celkem dva shinkanseny. Fukuoka leží z celého Japonska nejbližší asijské pevnině, což jí dává pro Japonce tak trochu exotický nádech.

Navštívili jsme tu zdejší hrad, i když to bylo spíše jen náhodou než plánovaně - nachází se totiž v těsné blízkosti hotelu Sunline, kde jsme ubytováni.

A protože se toho tedy dnes tolik nestalo (to pravé dobrodružství, kvůli kterému jsme sem na Kjúšú vážili cestu, začne až zítra), dovolte mi, abych uvedl několik postřehů, které se do

předchozích příspěvků nevešly.

Autobusy: S japonskými autobusy jsme se v Kjótu seznámili důkladně. Jsou pohodlné, klimatizované a v řadě věcí fungují právě obráceně než ty naše. Pomineme, že mají dveře na opačné straně (Japonci jezdí vlevo), ale také jejich přední dveře neslouží k nástupu jako u nás, ale k výstupu. U řidiče platíte za jízdenku, až když vystupujete. Mince určené k placení se hází do důmyslného přístroje, který dokáže i ledabyly vhozenou hrst drobných přesně sečíst.

Deštníky: Japonci, a zvláště Japonky, bývají nerozlučně spjati se svými deštníky. Deštník můžete v Japonsku sehnat na každém kroku, a také ho skoro na každém kroku potřebujete. Když neprší, dá se použít jako slunečník, a když prší... to si jistě domyslíte sami. V tomto ročním

období, kdy se sluníčko střídá s lijáky, bez něj není radno vycházet z domu.

Flóra a fauna: Kromě všudypřítomných cikád vídáme také velká množství vážek. Všude jsou nějaké vodní plochy a vážkám se tu evidentně daří. Ve městech se kromě holubů také hojně vyskytují vrány, které jsou údajně velmi chytré, až mazané. Vědí, jak to tady chodí - dnes jsem zahlédl jednu, která se usadila uprostřed silnice, ani nemrkla, když kolem ní přejela dvě auta, a odletěla až tehdy, když se další auto zařadilo

přímo do jejího jízdního pruhu.

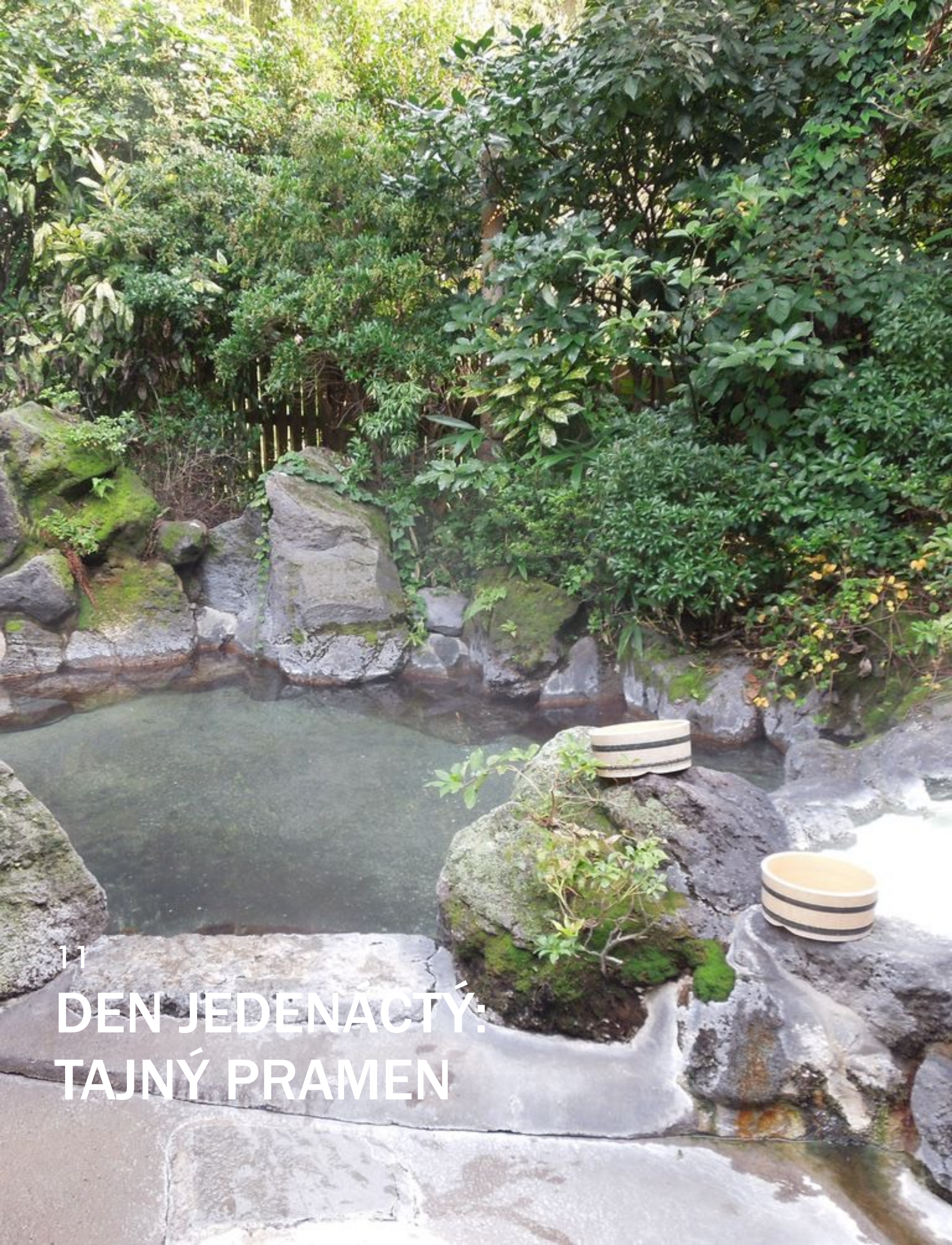
Z rostlin je třeba zmínit pokroucené borovice a všudypřítomná rýžová pole. A také bambus - ten kupodivu není často vidět jako rostlina, ale spíše jako materiál - najdete tu bambusová zábradlí, zahradní plůtky, atd.

Tomáš: K autobusům bych dodal, že je třeba platit přesně, zřejmě aby to při výstupu rychle odsýpalo, jinak nevidím důvod, proč by ten automat nemohl vracet. Příjemně to usnadňuje automat na rozměňování, který je součástí toho přístroje. Je možné si k tomu ještě před výstupem zaskočit rozměnit - bere to mince 50, 100, 500 a bankovku 1000 - vyhazuje podle vložené částky mix 500, 100, 50 a 10 mincí.

Jen blázen nevyleze na horu fuji nikdy, a nebo dvakrát.

- japonské přísloví -

11
DEN JEDENÁCTÝ:
TAJNÝ PRAMEN

TAJNÝ PRAMEN

Po klidné noci strávené ve Fukuoce jsme vyrazili do dalšího cíle naší cesty. Zamluvili jsme si totiž jednu noc v tradičním japonském hostinci (ryokanu) ve vesnici Kurokawa Onsen. Jméno se dá volně přeložit jako „Černá řeka, horký pramen“. Vesnice se nachází asi dvacet kilometrů severně od největší sopky na Kjúšú, Aso, a tím pádem se tu nachází velké množství pramenů, kde ze země vyvěrá horká voda ohřátá sopečnou činností. Což samozřejmě znamená jediné - koupání!

Horké prameny jsou jedním z klasických prvků Japonska a v mnoha anime o nich najdete zmínku i s ukázkami. Všichni to

známe: školní skupiny, které tam přijedou, plány pubertálních kluků nahlédnout do zakázané dívčí části, nakonec se to povede někomu, kdo se o to vlastně vůbec nesnažil, dívky ho zmlátí, aniž by vyslechly jeho obhajobu, atd. atd.

No, takové věci jsme zase na mysli neměli, ale i tak jsme se chtěli do horkých pramenů podívat. Nutno dodat, levné to nebylo - za jednu noc tady dáme stejné peníze jako za pětidenní pobyt v Tokiu.

Kurokawa Onsen je poměrně odlehlé místo; dokonce nemá ani vlastní stránku na Wikipedii. Z Fukuoky se tam lze dostat autobusem, ten ale jezdí jen dvakrát denně. Vyjeli jsme v devět hodin ráno a do vesnice jsme dorazili až v poledne.

Chvíli jsme tu trochu bloudili, ale naštěstí jsou všude cedule. V téhle vesnici není moc obyvatel - většina domů jsou ryokany s horkými prameny nebo obchody.

Ryokan samotný naplnil naše očekávání.

Personál velmi úslužný (bohužel ale nemluvil anglicky). Dovedli nás do pokoje, který byl zařízený v japonském stylu - rohože tatami na zemi, nízký stolek, židle bez nohou, atd.

Museli jsme se přezout do gumových pantoflí pro pohyb po ryokanu (v pokoji samotném se chodilo bosky). Bohužel, tyto pantofle nebyly dimenzované na evropské tlapy a chodilo se v nich tedy poněkud nepohodlně.

A pak nás zavedli k pramenům. To byla opravdu pastva pro oči! Pramen, který tento ryokan využíval, obsahoval nějaké železo, ale hlavně velké množství síry. Všude to bylo cítit po vařených vejcích. Pramen bylo možné využívat celkem na třech místech: v malé vaně pro jednu osobu, ve vnitřní lázni a venku. Vyzkoušeli jsme vnitřní lázeň, ale málo platné, pramen venku se nedal překonat.

Voda byla samozřejmě horká. Pramen přiváděla trubka a z té vytékala voda o teplotě asi 60 °C. I poté, co naplnila slušně velké mělké jezírko, se

musela ředit poněkud vlažnější vodou z jiného zdroje, aby tam člověk vůbec vydržel. Okolí jezírka bylo plné rezavých skvrn od železa a tam, kde protékala neředěná voda z pramenu, se usazovala síra.

Kromě lidí tam nevydrželo nic. Našli jsme dost zástupců hmyzu, kteří se nějakým nedopatřením dostali do vody a uvařili se. My jsme tam sice statečně vydrželi docela dlouho, nakonec jsme však museli uznat, že i když se do pramenu dá lézt často, nemá smysl zůstat v něm déle než asi deset minut.

Zlatým hřebem dne byla ovšem večeře. Náš stůl v japonském stylu stačil jen pro dvě osoby - druhí dva dostali vlastní stolky. Večeře byla pojatá stylem "spousta jídel, malé porce", mohli jsme tedy ochutnat téměř všechno, co se v této oblasti jí. Od věcí, které by vás nepřekvapily (varianty na polévky, nudle nebo nakládanou zeleninu), přes věci, které byste v Japonsku očekávali (např. sašimi, tedy syrová ryba naporcovaná na kousky, nebo vyuzená a nasolená ryba na špejli), až po věci zvláštní, jako v čemsi naložená chapadla olihně. Tedy - myslím, že to bylo ono, díky jazykové bariéře to jídlo působilo ještě tajemněji.

Zmíním ještě naložené plátky syrového hovězího a přejdu

k hlavnímu chodu: tím byla miska s hovězím masem, zeleninou a lesními houbami. Vše bylo syrové; dostali jsme k tomu železnou plotýnku, kus pevného lihu a zapalovač. A tak jsme to opékali na vlastním ohni a vyvedlo se to báječně.

Bohužel, i když je toto místo opravdu krásné, nemůžeme se tu zdržet dlouho. Jednak kvůli ceně, a jednak kvůli tomu, že kromě pramenů tu vlastně není nic k vidění. Náš plán je jasný: zítra míříme do Hirošimy!

Jen ti, kdož
nezapomenou
předchozích
zkušeností, se stanou
mistry.

- japonské přísloví -

12

DEN DVANÁCTÝ: Z PEKLA DO PEKLA

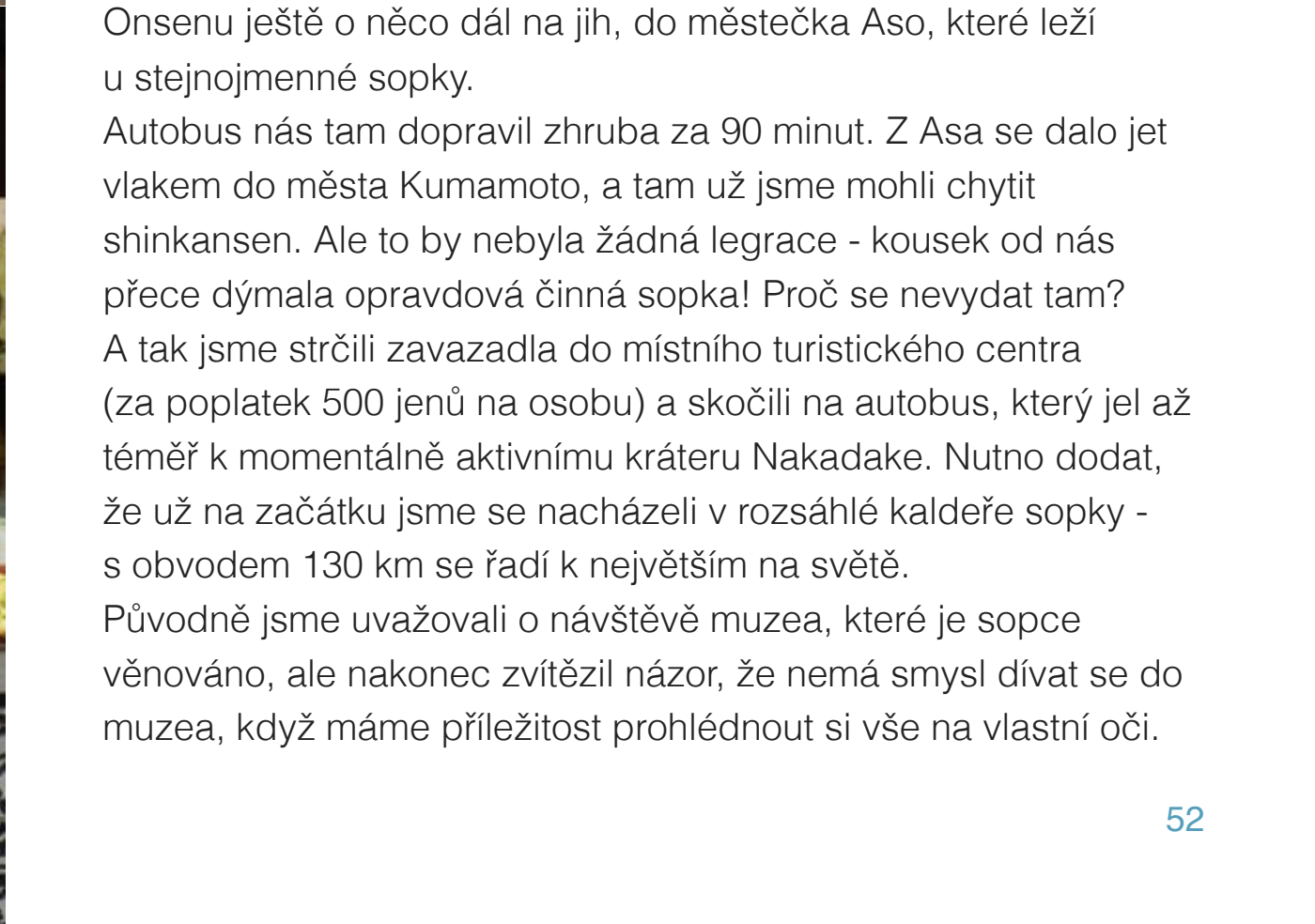
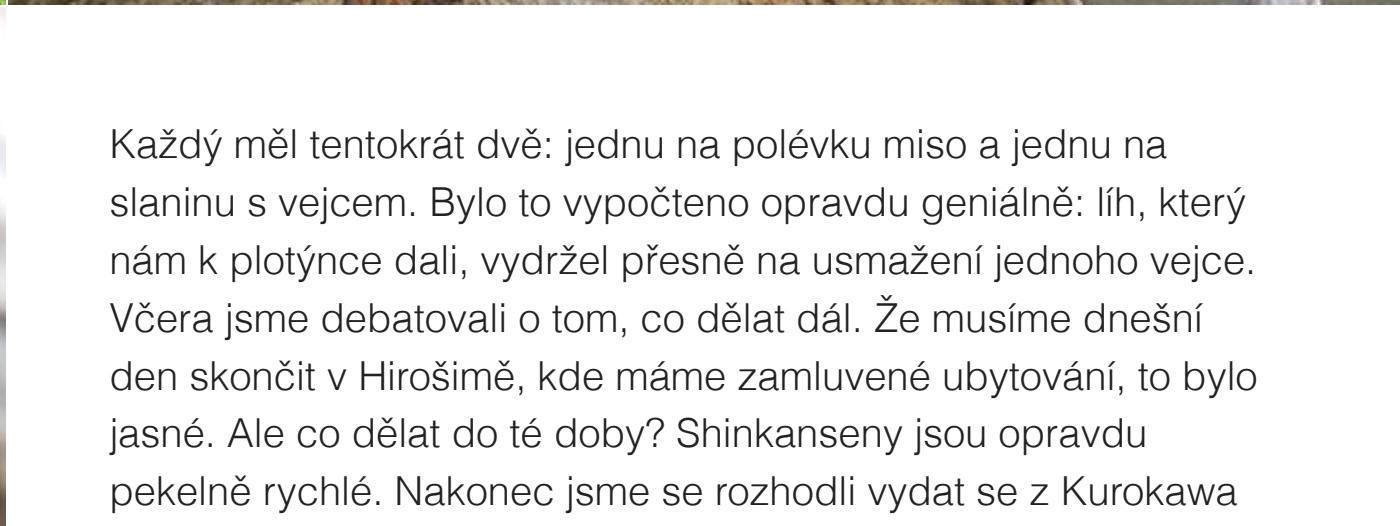

Z PEKLA DO PEKLA

Dnešní den začal stejně příjemně, jako ten předešlý skončil. Vstali jsme po naší první noci na pravých japonských futonech (tedy matracích položených na zemi), hupsli jsme ještě jednou do horkého pramenu a vydali jsme se na snídani. Ta se servírovala v horním patře.

Náš pokoj je sice velký, ale přece jenom nestačí k tomu, aby v něm čtyři lidé mohli spát a jíst zároveň. Večer nám nejprve sklidili večeři, a až pak rozestlali, a snídaně se pro jistotu podává jinde.

Snídaně nebyla sice tak bohatá jako večeře, ale také stačila. Zelenina, nezbytná miska rýže (u večeře jsem ji ani neuváděl) a opět se pro velký úspěch opakovaly železné plotýnky.

Každý měl tentokrát dvě: jednu na polévku miso a jednu na slaninu s vejcem. Bylo to vypočteno opravdu geniálně: líh, který nám k plotýnce dali, vydržel přesně na usmažení jednoho vejce. Včera jsme debatovali o tom, co dělat dál. Že musíme dnešní den skončit v Hirošimě, kde máme zamluvené ubytování, to bylo jasné. Ale co dělat do té doby? Shinkanseny jsou opravdu pekelně rychlé. Nakonec jsme se rozhodli vydat se z Kurokawa Onsenu ještě o něco dál na jih, do městečka Aso, které leží u stejnojmenné sopky.

Autobus nás tam dopravil zhruba za 90 minut. Z Asa se dalo jet vlakem do města Kumamoto, a tam už jsme mohli chytit shinkansen. Ale to by nebyla žádná legrace - kousek od nás přece dýmala opravdová činná sopka! Proč se nevydat tam? A tak jsme strčili zavazadla do místního turistického centra (za poplatek 500 jenů na osobu) a skočili na autobus, který jel až téměř k momentálně aktivnímu kráteru Nakadake. Nutno dodat, že už na začátku jsme se nacházeli v rozsáhlé kaldeře sopky - s obvodem 130 km se řadí k největším na světě.

Původně jsme uvažovali o návštěvě muzea, které je sopce věnováno, ale nakonec zvítězil názor, že nemá smysl dívat se do muzea, když máme příležitost prohlédnout si vše na vlastní oči.

A tak jsme vyjeli lanovkou až ke kráteru a podívali se dovnitř.

Pod námi se otevřel praotec všech horkých pramenů. Dole v sopce bylo jezero jakési tekutiny (převážně asi vody, ale nezanedbatelná část byla zřejmě kyselina sírová, soudě podle neustálých varování před oxidem siřičitým), ze které neustále unikaly výpary. Byl to opravdu pohled pro bohy.

Náš čas byl ale omezený. Museli jsme se vrátit zpátky do Asa, vyzvednout kufry a nasednout na vlak do Kumamota. Tím ovšem naše dnešní

dobrodružství nekončila. Vlak byl totiž poněkud zvláštní - všude byly obrázky černého pejska Kuroemona a v každém vagónu jste našli něco nečekaného. Jeden byl například zařízený jako hřiště pro děti, kde mohly vesele dovádět i během jízdy.

I konce vlaku byly řešené netradičně: posádka seděla v kukani ve vyšším patře, takže jste si mohli sednout až na úplný předek a sledovat oknem krajinu před vlakem.

A tak jsme tímto veselým vláčkem šťastně dorazili do Kumamota a přestoupili na

shinkansen. V porovnání s Kuroemonem byl tento technický zázrak téměř nudný.

Ale svůj účel splnil: vyrazili jsme zpět na hlavní japonský ostrov Honšú a zamířili jsme do Hirošimy. Z pekla sopky do místa, ze kterého kdysi udělali peklo lidé.

Nevím, co jsme si pod pojmem „Hirošima“ představovali. Ale pravda je taková, že i když stopy po tragédii ze druhé světové války tu samozřejmě jsou (a my si je půjdeme prohlédnout), dnešní Hirošima se přes svou historii přenesla. Jsou tu vysoké domy a milí, veselí lidé, jako všude jinde v Japonsku.

Přesto nám však svou pekelnou stránku ukázala: v hotelu nefunguje wi-fi připojení, na které jsme si tady už tolik zvykli! A kromě toho bydlíme v pokojích, kam se sotva vejdou dvě postele, a tak se tam skoro nedá hnout.

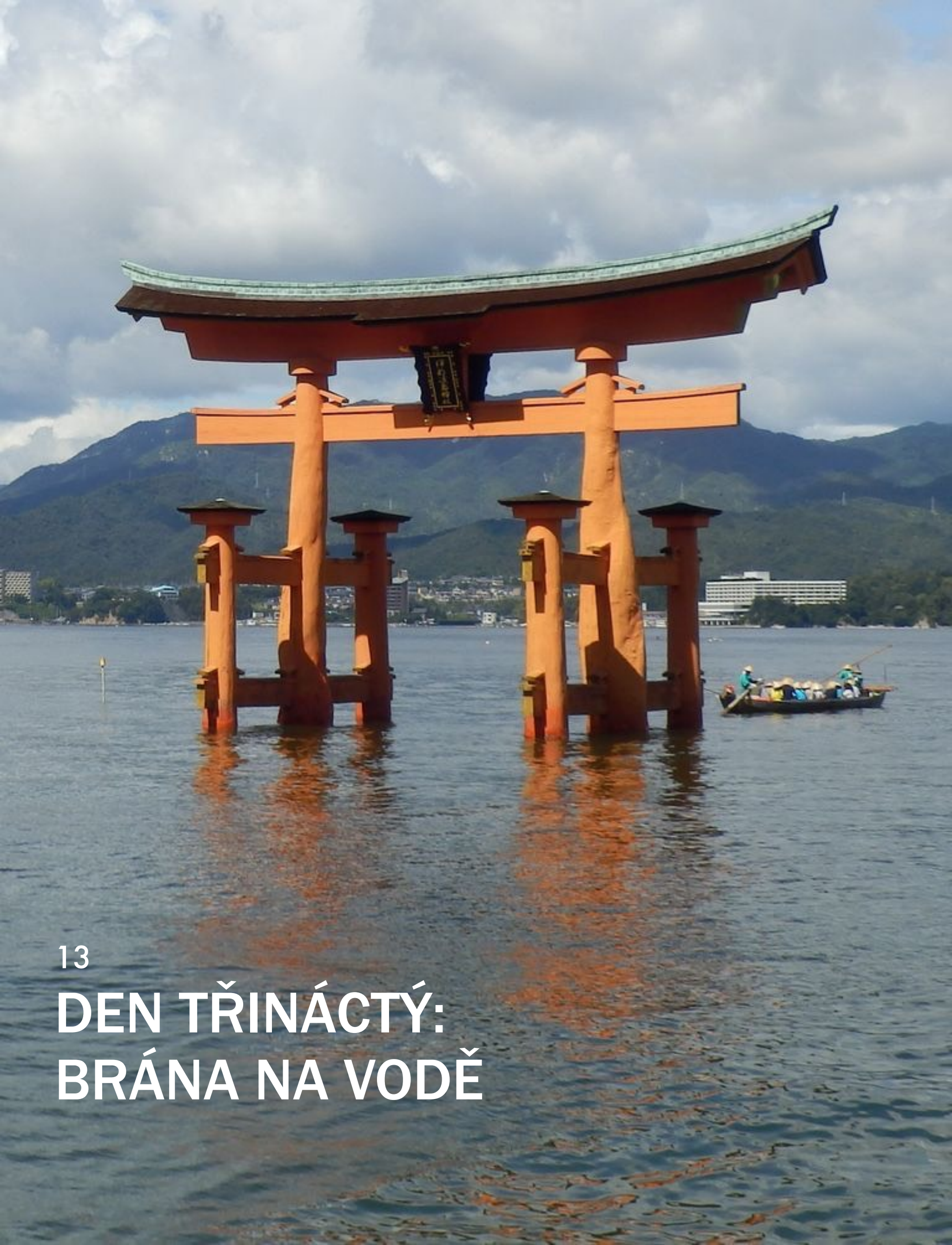
**Dokonce i malý
brouček má svou
malinkou dušičku.**

- japonské přísloví -

Ale co: zítra si to vynahradíme výletem na jedno z nejkrásnějších míst Japonska: ostrov Itsukushima, známější spíše pod názvem Miyajima.

13

DEN TŘINÁCTÝ: BRÁNA NA VODĚ

BRÁNA NA VODĚ

Dnes jsme se vykulili z našeho maličkého pokoje v Hirošimě a vyrazili za dalšími japonskými památkami. Nakonec jsme se rozhodli zasvětit dnešní den výletu na ostrov Itsukushima, který je ale známější spíše pod jménem Miyajima.

Tento ostrov se nachází kousek od Hirošimy a najdete tam jeden ze tří nejslavnějších pohledů v Japonsku - kolosální bránu torii, která je postavena v moři a její základy tak můžete vidět pouze za odlivu.

Svatyně i brána byly překrásné. Pouze trámy byly místy trochu nízko, což vedlo k nějakým těm naraženým hlavám - což už však na naší výpravě žádné závažnější následky zanechat nemůže... Po svatyni jsme navštívili muzeum s místními poklady.

Není jich zase tolik, ale jsou opravdu zajímavé - staré svitky, divadelní kostýmy, brnění, meče atd. Podívali jsme se na některé místní chrámy, prostě už rutina, jak to při prohlídce památek bývá...

A zbytek městečka byl ve znamení suvenýrů. Prodávala se tu spousta drobností - vyzvedl bych zejména vařečky na nabírání rýže, které vynalezl nějaký místní mnich a které tu najdete ve všech velikostech, od drobných magnetů na ledničku až po exempláře, se kterými byste v pohodě upádlovali kajak. Večer jsme se potom vydali na dobrodružnou výpravu za nalezením internetového připojení. O to je v Hirošimě opravdu nouze. Nakonec jsme nějaké našli v kavárně Starbucks, až na to, že chtěli zaregistrovat předem, což se nám nakonec povedlo díky ochotnému personálu v blízké pobočce mobilního operátora SoftBank. Stížení akutní internetovou deprivací jsme v kavárně strávili několik hodin, z čehož při našich minimálních objednávkách personál jistě velkou radost neměl. Takže zpátky do hirošimského kurníku a zítra nás čeká prohlídka města.

14

DEN ČTRNÁCTÝ: CHMURNÁ PŘIPOMÍNKA VĚCÍ MINULÝCH

CHMURNÁ PŘIPOMÍNKA VĚCÍ MINULÝCH

Dnešek byl rozhodně nejsmutnějším a nejdepressivnějším dnem, jaký jsme v Japonsku zažili.

Začal celkem vesele: vyjeli jsme kousek od Hirošimy, abychom se podívali na ústředí automobilky Mazda.

Ta pořádá zdarma exkurze po muzeu svých výrobků. Tyto exkurze se pořádají dokonce i v angličtině, což naší skupině enormně vyhovovalo. K muzeu se toho zase tolik říct nedá - mnoho aut slavných modelů s čestným místem vyhrazeným vítězi prestižní soutěže „24 hodin Le Mans“. Ukázalo se, že tato automobilka (prý jako jediná na světě) úspěšně uvedla na trh Wankelův rotační motor, který má řadu předností před klasickými

pístovými motory.

Po shlédnutí muzea jsme se podívali přímo do továrny, kde probíhá finální montáž aut. Lidé a roboti tam pracovali ruku v ruce a auta pěkně odsýpala.

Původně jsme plánovali ještě návštěvu námořního muzea v Kure, ale ujel nám vlak, a tak jsme se raději vrátili zpět do Hirošimy.

Tam jsme se vydali podívat do Parku míru, který připomíná svržení atomové bomby na toto město.

Možná jsme to ani neměli dělat. Nejsem si jistý, zda vůbec existuje nějaký způsob, jak lidem plně předvést hrůzy atomové bomby, ale obyvatelé Hirošimy na tom evidentně pracují už téměř sedmdesát let. A-Bomb Dome, budova v těsné blízkosti hypocentra (místo dopadu bomby se nazývá hypocentrum, protože bomba vybuchla ve vzduchu - hypocentrum je bod těsně pod výbuchem), je navěky zakonzervován ve formě polozbořené ruiny. Potkali jsme tam dalšího Čecha (první takový případ v Japonsku) - dal jsem mu odkaz na náš blog; reklama přece musí být. A aby těch Čechů nebylo málo, byl to právě český architekt Jan Letzel, kdo tuto budovu, postavenou v roce 1915, navrhl.

Už tahle budova působila dost depresivně. Památník obětí,

s malou fontánkou uprostřed (prý na paměť obětí, které prosily o vodu, když umíraly) a donekonečna scrollujícím seznamem jmen a fotografií, působil ještě silněji, ale ani jedno z toho nebylo nic proti muzeu.

Muzeum na mě udělalo dojem především svou nestranností. Zdá se, že obyvatelé Hirošimy necítí žádnou potřebu svalovat na někoho vinu za to, co se v jejich městě odehrálo. Na jedné straně tak najdete uvedeny zprávy o japonském válečném úsilí a o tom, čeho se jejich národ dopustil, na straně druhé pak najdete informace

o Američanech a o motivacích pro útok. Stručně řečeno: v době, kdy byla atomová bomba použita, bylo Japonsko už prakticky poraženo. Američané ale odmítli Japonce být jen varovat, že mají tuto zbraň k dispozici - obávali se, že kdyby nakonec na její použití nedošlo, mohlo by se na dvě miliardy dolarů, které padly na její vývoj, pohlížet jako na vyhozené peníze. Na jedné straně japonská armáda, která převzala kontrolu nad Hirošimou a nutila její obyvatele přispívat k válečnému úsilí. Na straně druhé americká armáda, která chtěla předvést

výsledky.

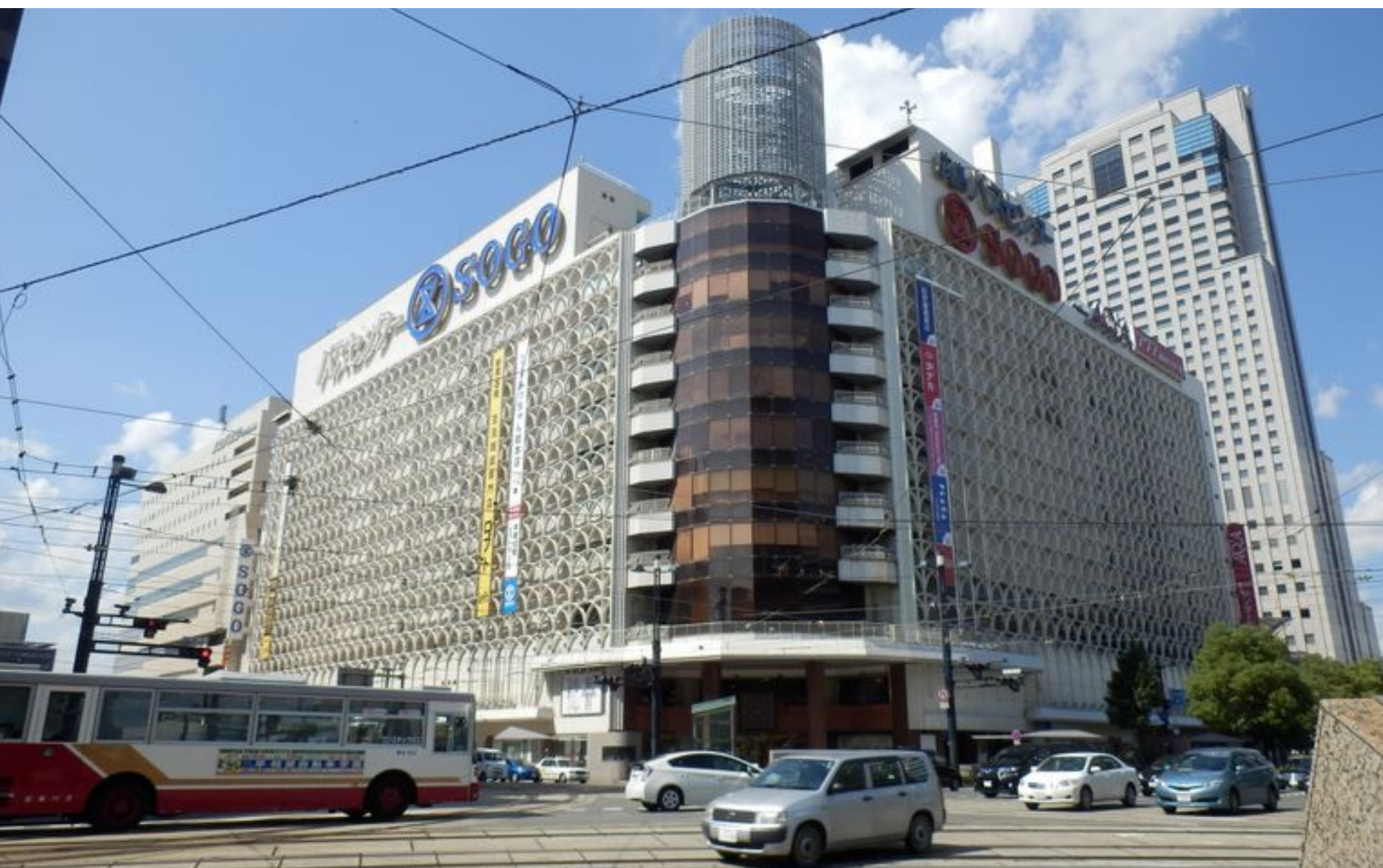
Kdo byl v právu? To je otázka, která pravděpodobně vůbec nemá smysl. Nejlepším řešením asi bude udělat to, co udělali obyvatelé Hirošimy - berou to jako strašlivou tragédii a zasvětili celou další budoucnost svého města tomu, aby se už neopakovala.

Nejhorší částí muzea je pak výstavka artefaktů: kusů oblečení, předmětů denní potřeby, všeho se strohými příběhy jejich majitelů, které v 99% případů končí datem úmrtí. Většina těchto lidí patřila ke 145 000, kteří na následky výbuchu zahynuli ještě do konce roku...

Po této podívané jsme už na další památky neměli náladu. Prohlédli jsme si hirošimský hrad, spíše jen z povinnosti, najedli jsme se a vydali se do našeho maličkého pokojíku. Zítra se vydáváme do Tokia, kde máme poslední ubytování na naší cestě.

**Závazek vůči rodičům
je vyšší než hory a
hlubší než moře.**

- japonské přísloví -

15

DEN PATNÁCTÝ: DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

Po včerejší prohlídce Hirošimy nás dnes čekal další „cestovní“ den. Tentokrát jsme se měli vydat do Tokia, ale přece jenom, cesta shinkansenem zase celý den nezabere, a tak jsme se dopoledne vydali ještě na jednu hirošimskou atrakci: do muzea dopravních prostředků.

To se nachází severně od města a pro cestu tam jsme vyrazili vlakem a přesedli na speciální vláček Astram, který jezdí s pneumatikami na betonových kolejích.

Muzeum samotné je rájem pro modeláře, protože obsahuje kolem 2500 modelů všeho možného: aut, vlaků, letadel, lodí i tramvají. Je tu také obří panoráma ukazující „dopravní prostředky budoucnosti“ - zdálo se nám ale, že už je to nějaký

ten pátek, co ho dělali, protože řada věcí nám tam už připadala celkem normální.

A protože většinu dalšího dne zabrala cesta do Tokia (i shinkansenem to trvalo 4,5 hodiny), napadlo mě, že si vyjmenujeme, jaké všechny dopravní prostředky jsme na naší cestě použili, protože jich je opravdu hodně.

Letadlo:

Tak to je celkem jasné, letadlo jsme použili k příletu do Japonska, a pokud vše dopadne dobře, použijeme ho i k odletu. Společnost Emirates, se kterou letíme, používá na tyto trasy obrovské Boeingy 777, kde vždy zabereme celou prostřední skupinu 4 sedadel v řadě.

Vlak:

Díky JR pasu náš hlavní způsob dopravy. Škoda jen, že už platí jenom dva dny... vlaků jsme tady v Japonsku vyzkoušeli celou řadu, od lokálek přes různé expresy (např. do Kanazawy), až po

shinkanseny. Nutno dodat, že zatímco shinkanseny nejsou příliš vytížené a najde se v nich řada volných míst, u lokálních spojů tomu tak nebývá. Samostatnými kapitolami je vláček Kuroemon, kterým jsme jeli z Aso, a Astram, který je zvláštním křížencem vlaku a autobusu.

Autobus:

I autobusů jsme vyzkoušeli několik.

Od hotelového autobusu v Naritě, který nás přivezl z letiště, přes městskou hromadnou dopravu v Kjótu, až po dálniční autobusy, kterými jsme jezdili v oblasti sopky Aso.

Tramvaj:

Na tramvaj jsme zatím narazili pouze v Hirošimě. Funguje v podstatě stejně jako autobusy: nastoupíte a při výstupu zaplatíte u řidiče. Tramvaje tu mají dlouhou tradici - v muzeu dopravních prostředků jsme narazili na vůz číslo 654, který byl zasažen atomovým výbuchem

a přečkal to celkem ve zdraví. I v muzeu se zmiňovalo, že tramvajová doprava byla v Hirošimě obnovena už několik dní po útoku.

Metro:

Metro jsme zatím vyzkoušeli ve dvou městech (Kjóto a Fukuoka), ještě nás čeká Tokio. Obecně se podobá našemu; ve Fukuoce mají ovšem tendenci nevěřit cestujícím, že se budou držet za bezpečnostním pásem, a tak na nástupištích stojí bariéry, ve kterých se otevrou dveře, jenom když je čas nastupovat.

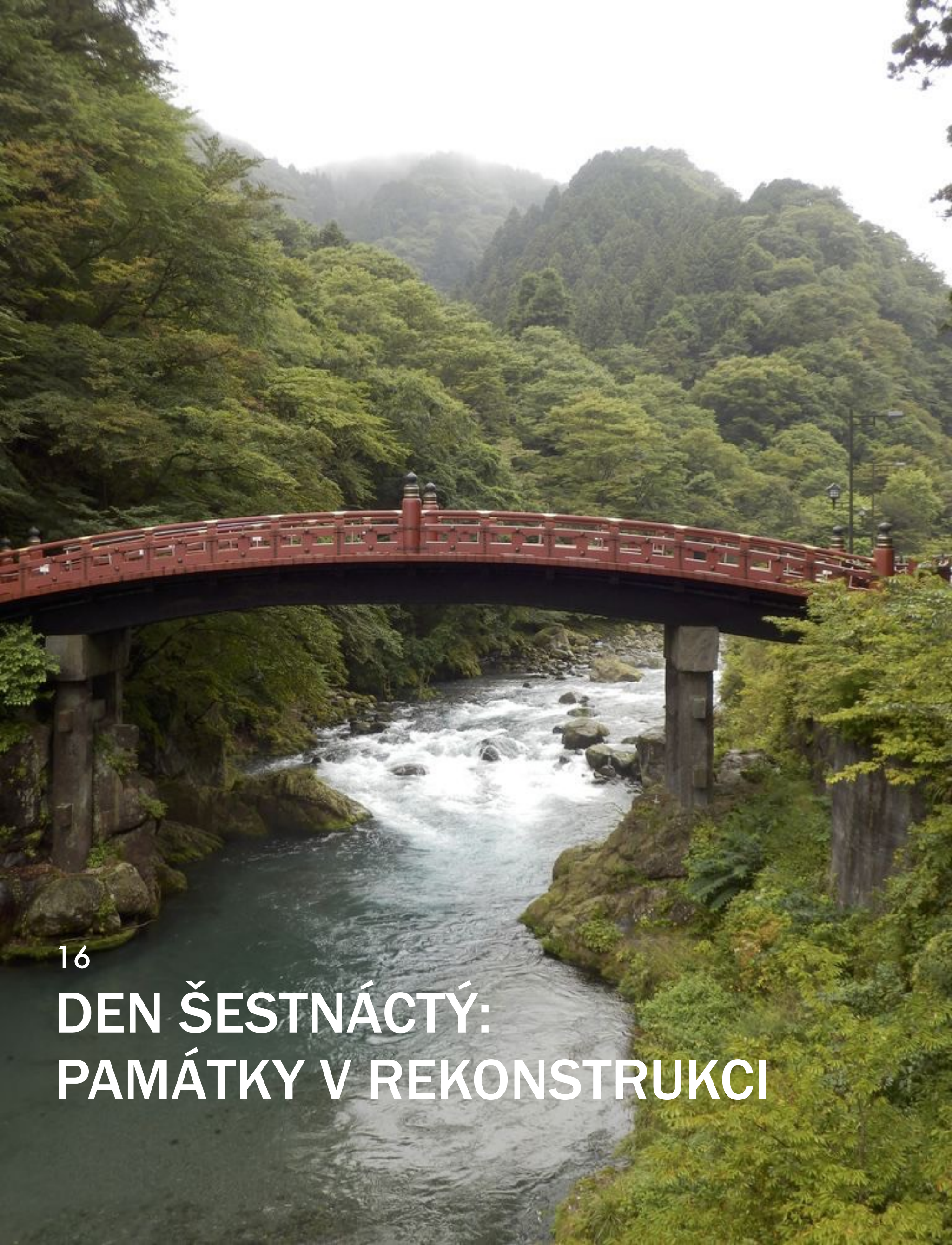
Lanovka:

Tou jsme vyjeli na horu Aso a zpátky. Běžný závěsný typ.

Skutečné mistrovství
vypadá jednoduše.

- japonské přísloví -

16

DEN ŠESTNÁCTÝ: PAMÁTKY V REKONSTRUKCI

PAMÁTKY V REKONSTRUKCI

Včerejší den jsme, jak už jsem zmiňoval, zakončili příjezdem do Tokia. Teprve po příjezdu na hotel jsme ovšem zjistili, jak dokonale už Japonci ovládli miniaturizaci. Máme tu dvoulůžkové pokoje v japonském stylu o rozloze tří tatami (tokijské tatami má 88 x 176 centimetrů), což nám značně ztěžuje pohyb. Alespoň se tu téměř nedá upadnout...

Není tedy divu, že z našeho „kotce“ toužíme uniknout. Náš JR pas platí ještě dva dny, a tak jsme se dnes vydali do další z bohatých pokladnic japonských památek: do Nikkó.

Nikkó leží severně od Tokia. Dnes nebylo zrovna nejtepleji, trochu i poprchávalo, ale i tak jsme se pěkně prošli od nádraží až na místo světového dědictví UNESCO. V Nikkó se totiž nachází

řada velmi významných chrámů a svatýň - až na to, že skoro všude probíhaly rekonstrukce.

Ne všude to bylo tak drsné jako v chrámu Rinnou-ji, jehož proslulý sál Sanbutsudou se třemi sochami Buddhy byl obestavěn hangárem (to je v Japonsku celkem častá forma rekonstrukce - obalíte budovu větším baráčkem a nemusíte si dělat starosti, že vám do ní bude při rekonstrukci pršet). Ale v chrámu Tōshō-gū jsme přišli o ty nejzajímavější řezby na proslulé bráně Youmeimon a i v mauzoleu Taiyūin se opravovala jedna z bran.

Zvláště u chrámu Tōshō-gū to byla opravdu škoda, protože ten je jedním z nejkrásnějších míst, které jsme kdy viděli. Nachází se tam stáj s vyobrazením tří moudrých opic (dodnes v ní pár hodin denně stojí posvátní koně) a návštěvníky potěší i slavná řezba spící kočky (Nemurineko), která má čestné místo nad jednou z bran. Zřejmě takový malý žertík pana umělce (slavného řezbáře Jingorou Hidariho).

Taková odbočka - v Japonsku žijí i divoké opice, ale bohužel jsme během naší výpravy zatím neviděli ani jednu. Běžné jsou prý na Miyajimě, ale tam jsme je nezahlédli, na rozdíl od jelenů sika, kteří se tam, stejně jako v Naře, pohybovali volně.

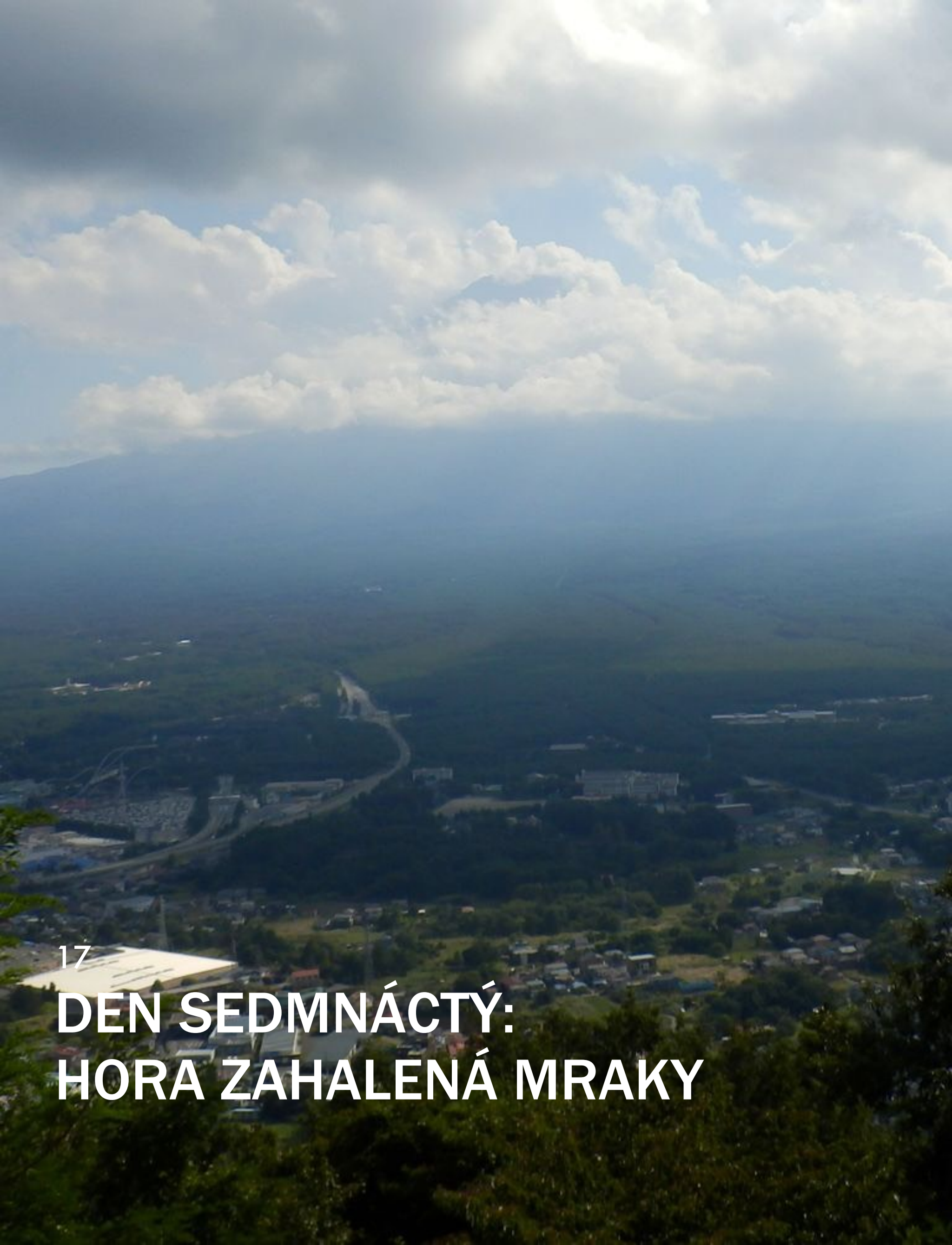
Živočichem, kterého tu v poslední době vídáme nejčastěji, jsou vážky; těch je tu doslova jako much.

Za svatyní se rozkládá les kryptomerií - zvláštních japonských stromů trochu podobných cedrům. Tímto lesem se po dlouhém schodišti můžete dostat až k hrobce, v níž odpočívají ostatky prvního šóguna - Ieyasa Tokugawy, který celý život budoval a porušoval aliance a shromažďoval moc, až se nakonec stal vládcem celého Japonska. Je to rozhodně jedna z nejvýznamnějších postav japonských dějin -

byl to právě on, kdo z Japonska vyhnal křesťany (čímž možná Japonce ušetřil osudu, který stihl tolik jiných domorodých národů v různých částech světa), a byl to také on, kdo umístil hlavní město Japonska do vesnice Edo, dnešního Tokia.

Prohlédli jsme si vše, co šlo, a vydali se zase zpět k vlaku.

Po dvouhodinové cestě zpět do Tokia a vtěsnání se do pokoje nás zítra čeká poslední výlet. A mohu vám slíbit, že bude stát za to.

17

DEN SEDMNÁCTÝ: HORA ZAHALENÁ MRAKY

HORA ZAHALENÁ MRAKY

K předešlému dni: Zapomněl jsem zmínit jednu událost v chrámu Tōshō-gū. Narazili jsme tam na japonskou základní školu, která nás v rámci nějakého úkolu oblehla. Měli v rámci angličtiny za úkol zjistit nějaké informace od cizinců, získat od nich podpis a dát jim origami. Užili si s námi dost...

Náš pobyt v Japonsku se už téměř blíží ke konci. Ovšem ne celý najednou - postupně. Dnes například nadešel poslední den platnosti našeho JR pasu, známého též jako "kouzelný papírek na vlaky".

Jak se s japonskými vlaky rozloučit? Jak jinak, než tím, že se pojedeme podívat na jedno z nejznámějších a nejposvátnějších míst Japonska, na samotnou horu Fuji?

No, dobrá: nehodlali jsme jet přímo nahoru na horu. Jednak je to fyzicky velice náročné, ale také: hora Fuji je jedna z nejvýznamnějších dominant Japonska a přímo z té hory ji zkrátka tak dobře nevidíte. Ne že my bychom ji viděli nějak zvlášť dobře...

Posledního dne platnosti našeho JR pasu se také stalo něco, co jsme tu zatím nezažili: museli jsme si koupit lístek na vlak. Náš pas nás dokázal dopravit pouze do Ootsuki, dál už jela jiná železniční společnost. To je tady vůbec nějak časté: dopravní sítě jsou v rukou soukromých společností, a ty často vůbec neberou ohled na ostatní a o nějakých univerzálně platných jízdenkách si můžete nechat jen zdát. U vlaků to ještě není tak nápadné, protože společnost Japanese Railways pokrývá většinu území, ale například tady v Tokiu se metro dělí na dvě společnosti a, jak jsme zjistili, naše dvoudenní jízdenky zakoupené ještě na letišti v Naritě platí pouze pro jednu z nich.

A tak jsme se vydali vlakem společnosti Fujikyu do stanice Kawaguchiko. Ta leží u jednoho z pěti jezer v blízkosti hory Fuji -

a i když se toto jezero pokládá za nejvíce komercializované, stále je to tam hezké. Projeli jsme se po něm lodí a vyjeli jsme lanovkou na blízkou horu Tenjou.

A hora Fuji? Inu, občas byla vidět, občas ne. Obalovaly ji mraky. Pro nás, kteří jsme ji znali jen z obrázků, bylo navíc zvláštní uvědomit si, že sněhová čepice, se kterou se vždy zobrazuje, není trvalá - teď, koncem léta, byl sopečný kužel naprosto holý. Kdybychom někomu ukázali snímky, možná by ani nepoznali, že se jedná právě o tuhle slavnou horu. Ale co naděláte? Byli jsme tam a viděli jsme ji na vlastní oči - to musí stačit.

Sjeli jsme zpět do Tokia, a zatímco Marek s matkou se už odebrali domů, Tomáš s Karlem se ještě podívali po městě. Zítra už nemůžeme nikam jet, a tak se podíváme, jak to vypadá přímo v Tokiu.

Lež se stane pravdou
jen tehdy, když jí
člověk chce věřit.

- japonské přísloví -

18

DEN OSMNÁCTÝ: DOPRAVNÍ PŮST

DOPRAVNÍ PŮST

Dnes už nám neplatí JR pas, a tak jsme odkázáni pouze na oblast Tokia - i když, abychom byli spravedliví, to je pořád hodně velká oblast. A zatímco Tomáš a Karel se se svými jízdenkami na metro vrhli do víru velkoměsta, my zbylí dva jsme se rozhodli držet "dopravní půst" a strávit dnešní den pouze v okolí hotelu New Koyo, kde jsme ubytovaní. Ono je toho totiž dost k vidění i tady!

Hlavně tedy díky tomu, že jsme tu blízko chrámu Sensou-ji, nejvýznamnějšího v Tokiu.

A tak jsme se vydali do tohoto komplexu a po cestě se ještě mrkli

na Tokyo Skytree, nejvyšší budovu v Tokiu a druhou nejvyšší na světě - do provozu ji uvedli teprve loni, takže v našich cestovních příručkách ještě ani není zmíněná. Chrám sám byl opravdu velký a krásný, včetně šintoistické svatyně Asakusa postavené hned vedle.

Také už je ovšem přestavěný; Japonci mají v tomhle ohledu k památkám jiný vztah než my. Naše památky jsou obvykle kamenné a stavěné tak, aby vydržely; Japonci stavějí ze dřeva a uvědomují si, že jejich budovy mohou kdykoli

padnout za obět' živlům. A když se tak stane, nezoufají si, ale postaví budovu znovu a přesně takovou, jaká byla předtím. Možná to odráží i rozdíl ve filozofii: zatímco my klademe důraz na přetrvávání, na Východě spíše "frčí" obnovování, cykly a reinkarnace.

Z chrámu Sensou-ji jsme se vydali do uličky Nakamise-douri, která k němu normálně vede. Tam je celá řada obchodů se suvenýry, které jsou kupodivu (alespoň v některých obchodech) poměrně laciné. Nasbírali jsme tu tedy vše

potřebné pro další členy rodiny a přátele, aby nám naši cestu věřili.

A potom jsme vyrazili po ulicích zpátky k hotelu a cestou jsme se stavili ve stojenovém obchodu a v supermarketu. Den byl možná trochu chudší na události než obvykle, zato na chůzi byl bohatý, takže jsme byli velice unavení.

Tak to tedy bylo s námi dvěma - teď ještě uvidíme, zda něco dodá také druhá dvojice z našeho Společenstva.

Tomáš: S Karlem jsme šli nejdříve do Sensou-ji a té nákupní uličky. Skytree jsme též viděli, jen ne tak zblízka, právě při cestě do toho chrámu jsme se totiž rozdělili, z hotelu jsme vycházeli všichni společně. Chtěli jsme pak vyrazit do města, tak jsme šli rovnou bez zacházky. Po chrámu jsme se podívali na Ginzu, pak jsme zastavili na Akihabaře. Po nákupech jsme

navštívili blízké památky - Yushima Seidou, svatyni Kanda-myoujin a pravoslavný chrám Nicholai-do.

Nakonec jsme se vydali na noční vyhlídku z 45.patru Tokyo Metropolitan Main building No.1, příjemný bonus byl, že je to zdarma.

DEN DEVATENÁCTÝ: VE VÍRU VELKOMĚSTA

VE VÍRU VELKOMĚSTA

Předposlední den v Japonsku jsme zahájili cestou do zahrady císařského paláce v Tokiu, samozřejmě za použití naší dvoudenní jízdenky na metro. Z této zahrady je přístupná jenom východní část (ostatní císař stále ještě používá), ale i ta je poměrně rozsáhlá a její prohlídka chvíli trvala.

Potom jsme se vydali do Jinbouchou - čtvrti knih. Chvíli jsme tam bloumali a prohlíželi si obrovská knihkupectví a knihy vystavené na ulici, ale málo platné - člověk dostane hlad a my jsme si stále ještě nesplnili jeden z našich cílů: navštívit pravou japonskou suši-restauraci.

Naštěstí jsme hned v blízkém okolí na jednu narazili - byl to pravý sušibar, kde se jedlo vestoje. Objednali jsme si levný mix, ve kterém byly různé klasické pochoutky jako losos, kreveta, oliheň nebo vaječná omeleta. Dokonce i moje matka si dala, přestože chovala k syrovým rybám silnou střeoevropskou nedůvěru. A chutnalo jí!

Po obědě jsme se opět rozdělili - já s matkou jsme chtěli navštívit Akihabaru, čtvrt' elektroniky a Mekku všech otaku, zatímco Tomáš s Karlem tam byli už včera. Nejprve jsme navštívili čtvrt' Ginza s divadlem Kabukiza a velmi zajímavým obchodním domem Sony, kde jsme mohli vidět, co se v dohledné době objeví i u nás, a pak už jsme zamířili do Akihabary. Toužili jsme především sehnat nějaká puzzle, která bychom přivezli domů rodině. Přes ohromné bohatství Akihabary jsme je ale dokázali najít pouze v jednom malém, jen asi šestipatrovém bezcelním krámku. Nevadí - mise splněna!

Já bych se v Akihabare ještě klidně chvíli zdržel, ale moje matka, poněkud vyvedená z míry pohledem na moderní japonskou kulturu, už by raději jela domů, a tak jsme se vydali k našemu

hotelu (jen pět stanic metrem od Akihabary) a po večeri v čínském bistru jsme do něj zapadli.

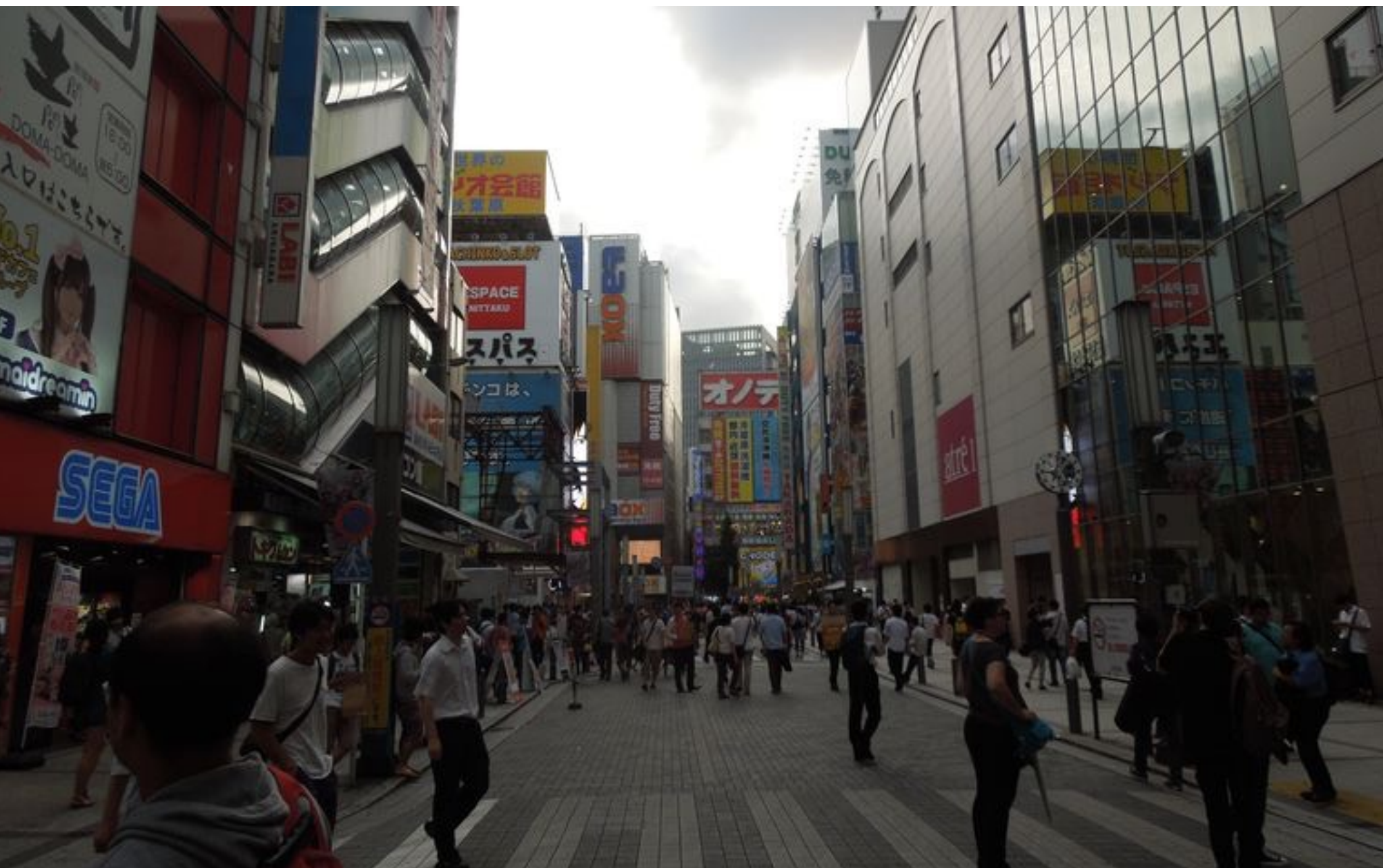
Objevují se ovšem nepříjemné náznaky, že se možná zkazí počasí. K Japonsku směřuje tropická bouře a mohla by zasáhnout i Tokio - v tom případě by to mohlo negativně ovlivnit náš zpáteční let. Zdá se, že to není příliš pravděpodobné - ale nezbývá než počkat.

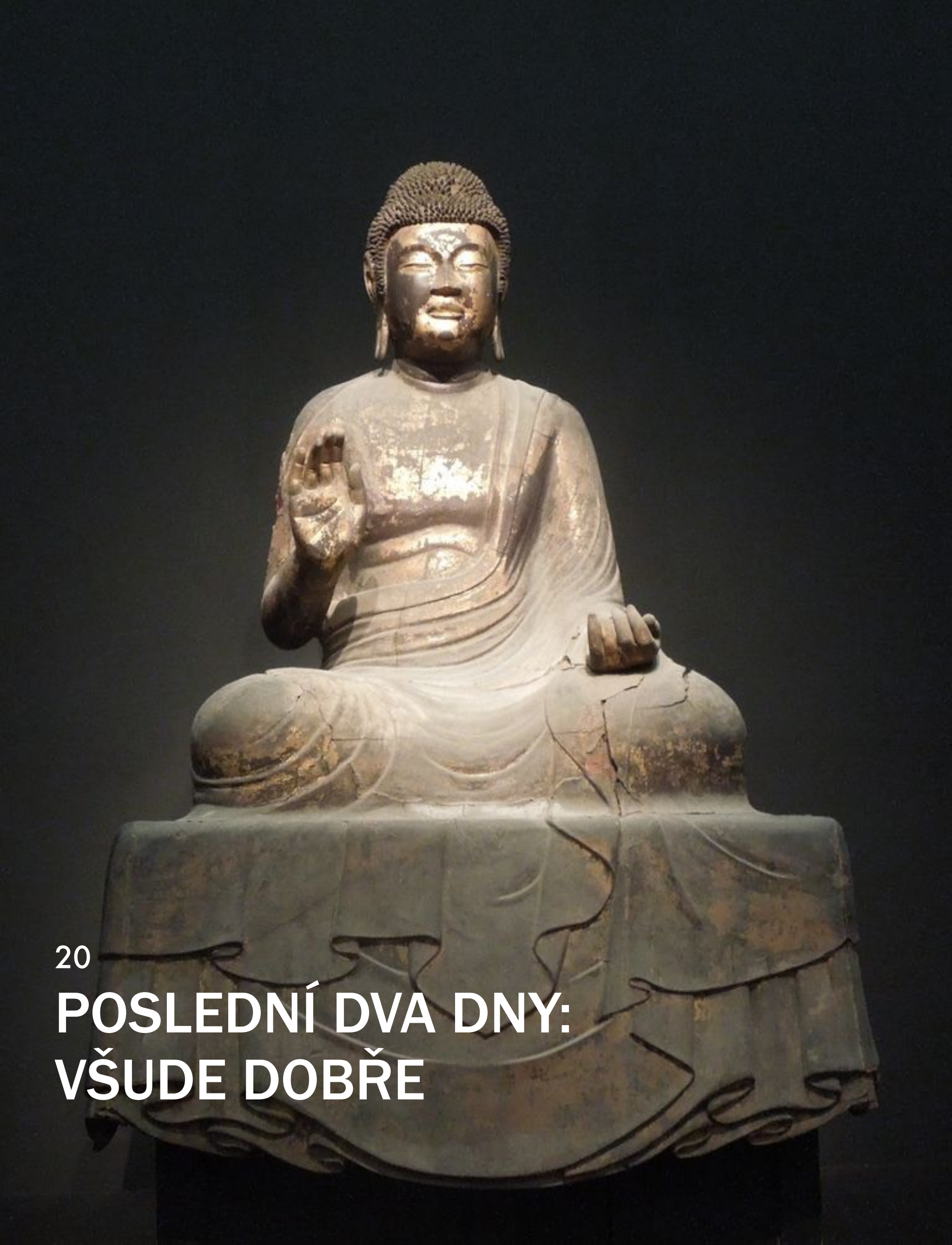
Zítra je náš poslední den a po půlnoci bychom se měli vydat zpátky do Dubaje, a pak do Prahy!

Člověka si pamatují lidé
jednu generaci, ale
jeho skutky navěky.

Tomáš: S Karlem jsme ještě prošli několik obchodů ve čtvrti knih, navíc jsme narazili i na "stojenový obchod", pak jsme se ještě jednou vydali do Akihabary.

- japonské přísloví -

20

**POSLEDNÍ DVA DNY:
VŠUDE DOBŘE**

VŠUDE DOBŘE

Náš poslední den v Japonsku byl poněkud zastřený obavami z počasí. Ozývaly se zprávy o tajfunu, který se blížil, a celé dopoledne lilo jako z konve. Proto jsme se rozhodli strávit poslední den někde pod střechou a vydali jsme se do Tokijského národního muzea.

A celý den jsme v podstatě strávili v tomto muzeu a v sousedním muzeu přírody a vědy. Zatímco Tokijské národní muzeum se zaměřovalo spíše na umění a ukazovalo spousty cenných uměleckých děl, Muzeum přírody a vědy předvádělo Japonsko po stránce přírodní. Obě muzea dohromady tak poskytovala poměrně ucelený obraz všeho toho, co jsme během našeho

pobytu v Japonsku viděli. Památky i lesy, moderní technika i zvířata. Všechno se to nakonec krásně spojilo do jediného zážitku zvaného „Japonsko“.

A pak přišel večer a čas na naši dlouhou cestu domů. Metrem a vlaky jsme se dostali na letiště Haneda a před druhou hodinou v noci jsme vyrazili zpět do Dubaje. A asi právě včas - jak se ukazuje, tajfun zasáhl Japonsko v pondělí a zaplavil část Kjóta.

To už jsme ale nevěděli. My jsme v pořádku doletěli do Dubaje a odtamtud zpět do Prahy. A i když změna teploty a času pro nás byla tak trochu šok, byli jsme rádi, že jsme zase doma.

Protože jestli plyne z naší cesty nějaké ponaučení, tak toto: ať jste kdekoli, buďte vždy rádi, že jste právě tam.

MAREK ČTRNÁCT

PROF. RNDR. HANA ČTRNÁCTOVÁ

TOMÁŠ JIRKA

KAREL MELKA